

Влада на Република Северна Македонија

Бр. 41-7970/4
Скопје, 16 септември 2024 година

До
Претседателот на Собранието
на Република Северна Македонија
Скопје

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (*), по скратена постапка, што го утврди на седницата, одржана на 29 август 2024 година.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени м-р Гордана Димитриеска - Кочоска, министер за финансии и проф. д-р Николче Јанкуловски, заменик на министерот за финансии, а за повереници Кујтим Ибиши, директор во Управата за финансиско разузнавање, м-р Андриана Матлиоска, државен секретар во Министерството за финансии, Иван Недев и Орнела Трајкоска Пендевска, раководители на сектор во Министерството за финансии.

Овој закон произлегува од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

Заменик на претседателот на Владата
на Република Северна Македонија

Александар Николоски

Подготвил: Христина Мишевска, помлад соработник
Проверил: Катерина Јаневска/Никола Пасков, рак. на одделение
Контролирал: м-р Стојанчо Радичевски/Jetmira Maliqi, пом. рак. на сектор
Согласен: Снежана М. Пендовски, државен советник
Зоран Брирарчевски, раководител на сектор
Одобрил: Игор Јанушев, генерален секретар на Владата

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна
Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: м-р Гордана Димитриеска - Кочоска,
министер за финансии и

проф. д-р Николче Јанкуловски,
заменик на министерот за финансии

ПОВЕРЕНИЦИ: Кујтим Ибиши, директор во Управата
за финансиско разузнавање,

м-р Андриана Матлиоска, државен
секретар во Министерството за
финансии,

Иван Недев, раководител на сектор
во Министерството за финансии и

Орнела Трајкоска Пендевска,
раководител на сектор во
Министерството за финансии

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и
финансирање на тероризам (*), по скратена постапка

Скопје, август 2024 година

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам се доставува до Собранието на Република Северна Македонија врз основа на член 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и врз основа на член 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија.

Превенцијата од перење пари и финансирање на тероризам во Република Северна Македонија е регулирана со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам(*) („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 151/22). Овој закон ги утврдува мерките и дејствијата за откривање и спречување перење пари и финансирање на тероризам кои ги преземаат задолжените субјекти, како и работењето и надлежностите на Управата за финансиско разузнавање. Овој закон е усогласен со одредбите од 5-та ЕУ Директива за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2018 година (Директива 2018/843 на Европскиот парламент и Советот од 30 мај 2018 година за изменување и дополнување на Директивата (ЕУ) 2015/849 за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам и изменување и дополнување на Директивите 2009/138/ЕЗ и 2013/36/ЕУ).

Во Предлогот се вградени/изменети одредби со цел адресирање на недостатоци на одредби од законот утврдени со Извештајот од петтиот круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при советот на Европа, усвоен во мај 2023 година. Исто така, се врши целосно усогласување со законодавството на ЕУ релевантно за спречување перење пари и финансирање на тероризам (Директива 2018/843 на Европскиот парламент и Советот од 30 мај 2018 година за изменување и дополнување на Директивата (ЕУ) 2015/849 за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам и изменување и дополнување на Директивите 2009/138/ЕЗ и 2013/36/ЕУ) кое значи унапредување на пропишаните стандарди, меѓу другото потребни за процесот на зачленување на Единствената европска платежна зона (СЕПА платформата).

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Целта на предложениот закон е имплементација на препораките од Извештајот од 5-от круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при Советот на Европа, усвоен во мај 2023 година, усогласување со законодавството на ЕУ, заклучок на Владата на Република Северна Македонија и др.

Предлогот на закон ги содржи следните решенија:

- прецизирање на одредби поврзани со адресирање на недостатоци на одредби од законот утврдени со Извештајот од петтиот круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при советот на Европа, усвоен во мај 2023 година (одредби во врска со мерките за спречување перење пари и финансирање тероризам, надзорот, прекршочните одредби и др.) и прописите на ЕУ и др.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

За спроведување на овој закон не се потребни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон не се потребни дополнителни финансиски средства.

V. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Со Предлогот на законот се врши усогласување со Директивата 2015/849 на Европскиот парламент и на Советот од 20 мај 2015 година за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам, со изменување на Регулативата бр. 648/2012 од Европскиот парламент и на Советот, и укинување на Директивата 2005/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и Директивата на Комисијата 2006/70/ЕЗ (CELEX бр.32015L0849), Директивата 2018/843 на Европскиот парламент и Советот од 30 мај 2018 година за изменување и дополнување на Директивата (ЕУ) 2015/849 за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам и изменување и дополнување на директивите 2009/138/ЕЗ и 2013/36/ЕУ (CELEX бр.32018L0843) и Регулативата 2023/1113 на Европскиот парламент и Советот од 31 мај 2023 година за информациите што ги придружуваат трансферите на средства и крипто средства и изменување на Директивата 2015/ 8499.6.2023 (CELEX бр. 32023R1113).

VI. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Имајќи предвид дека не се работи за сложен и обемен закон, согласно член 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка. Донесувањето во скратена постапка е неопходно заради потребата од итно усогласување на националното законодавство со Регулатива 2023/1113 на Европскиот парламент. Усогласувањето со оваа регулатива ќе овозможи исполнување на важен услов за пристапување на земјата во Единствената област за плаќања во евра (СЕПА), и со тоа ќе се овозможи отпочнување на процесот на разгледување на Барањето за пристапување во СЕПА поднесено до Европскиот совет за плаќања на 10 јули 2024 година.

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ (*)**

Член 1

Во Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.151/22), во членот 2 точка 9) потточка б) во алинејата 2 зборовите „парични картички,“ се бришат.

Во алинејата 6 зборовите „(брз трансфер на пари)“ се заменуваат со зборовите „(вклучувајќи и брз трансфер на пари, како вид на парична дознака)“.

Потточката з) се менува и гласи:

„други правни или физички лица кои согласно со закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, финансиски лизинг, факторинг, форфетинг, давање на услуги на инвестициски советник, чуваат или администрираат/дистрибуираат готовина и други финансиски активности утврдени со закон;“.

Точката 15) се менува и гласи:

„Пари (парични средства)“ се парични средства согласно член 2 став (1) точката 79 од Законот за платежни услуги и платни системи (*);“.

Точката 50) се менува и гласи:

„Група“ е група на правно самостојни трговски друштва во која определено трговско друштво (матично друштво) има контрола над едно или повеќе трговски друштва (подружници) и се состои од матичното друштво, неговите подружници, друштвата со кои матичното друштво или неговите подружници се поврзани преку учество во главнината, а исто така и друштвата кои се поврзани со друштва од групата преку контрола или се контролирани од исто друштво што е вклучено во групата.“.

По точката 50) се додава нова точка 50-а) која гласи:

„50-а) „Финансиска група“ е група чие матично друштво е финансиска институција со седиште во Република Северна Македонија.“.

Во точката 59) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

Во точката 60) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

(*)Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2015/849 на Европскиот парламент и на Советот од 20 мај 2015 година за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам, со изменување на Регулативата бр. 648/2012 од Европскиот парламент и на Советот и укинување на Директивата 2005/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и Директивата на Комисијата 2006/70/ЕЗ (CELEX бр.32015L0849), Директивата 2018/843 на Европскиот Парламент и Советот од 30 мај 2018 година за изменување и дополнување на Директивата (ЕУ) 2015/849 за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари или финансирање тероризам и изменување и дополнување на Директивите 2009/138/ЕЗ и 2013/36/ЕУ (CELEX бр.32018L0843) и Регулативата 2023/1113 на Европскиот Парламент и Советот од 31 мај 2023 година за информациите што ги придружуваат трансферите на средства и крипто средства и изменување на Директивата 2015/8499.6.2023 (CELEX бр. 32023R1113).

По точката 60) се додаваат единаесет нови точки 61), 62), 63), 64), 65), 66), 67), 68), 69), 70) и 71) кои гласат:

- „61) „Давател на платежни услуги“ е банка или платежна институција или институција за електронски пари со дозвола за давање платежни услуги, односно дозвола за издавање на електронски пари во согласност со Законот за платежни услуги и платни системи (*);
- 62) „Институција посредник во преносот на парични средства“ е давател на платежни услуги којшто не е давател на платежни услуги на плаќачот или давател на платежни услуги на примачот, а кој ги прима и пренесува паричните средства во име на давателот на платежни услуги на плаќачот, во име на давателот на платежни услуги на примачот или во име на друг посреднички давател на платежни услуги;
- 63) „Плаќач“ е физичко лице или правно лице кое има платежна сметка и се согласува за извршување на платен налог од таа сметка, или во случај кога не постои платежна сметка, физичко лице или правно лице кое дава платен налог;
- 64) „Примач“ е физичко лице или правно лице за кое се наменети паричните средства, кои се предмет на платежната трансакција;
- 65) „Адреса за виртуелни средства“ е алфанумеричка ознака која идентификува адреса на мрежа на технологија на дистрибуирано зачувување на енкриптирани податоци и записи или било која слична технологија и преку која се примаат и пренесуваат виртуелни средства;
- 66) „Наднационална проценка на ризик“ е проценка на ризикот од перење пари и финансирање тероризам што ја спроведува Европската комисија;
- 67) „Збирен пренос (batch file transfer)“ е збирен пренос на повеќе поединечни преноси или пренос на виртуелни средства кои се обединети заедно за целите на пренос;
- 68) „Испраќач“ е физичко лице или правно лице кое има сметка, односно хостиран електронски паричник за виртуелни средства кај давател на услуги поврзани со виртуелни средства или уред кој овозможува складирање на виртуелни средства и дозволува пренос на виртуелни средства од сметката, хостираниот електронски паричник, или уредот, или лицето кое го иницира или дава налог за преносот на виртуелните средства кога нема сметка, хостиран електронски паричник или уред;
- 69) „Корисник“ е физичко лице или правно лице за кое е наменет преносот на виртуелните средства;
- 70) „Пренос на виртуелни средства помеѓу лица“ е пренос на виртуелни средства без вклучување на даватели на услуги поврзани со виртуелни средства и
- 71) „Идентификациска ознака на субјектот“ е единствена алфанумеричка референтна ознака доделена на правно лице согласно меѓународниот стандард ИСО 17442 или повисок за доделување на идентификациски ознаки.“.

Член 2

Во членот 3 по ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) При спроведувањето на националната проценка на ризикот од ставот (1) на овој член во предвид се земаат и наодите од Наднационалната проценка на ризик.“.

Ставовите (2), (3) и (4) стануваат ставови (3), (4) и (5).

Член 3

Во членот 7 став (1) во точката а) по зборовите „движен имот“ се додаваат зборовите „или давање под закуп на имот“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Обврските кои произлегуваат од овој закон не се однесуваат на субјектите од член 5 точка 2) потточка б) и в) и точка 3) од овој закон кога вршат функција на одбрана,

застапување односно други активности за кои се овластени со закон за сметка на клиентот во судска постапка. Во овој случај на барање на Управата, субјектот од овој став во рок од седум дена треба да достави образложение во писмена форма за причините поради кои не постапил согласно со одредбите од овој закон.“.

Член 4

Во членот 11 во ставот (5) по зборовите „националната проценка на ризикот“ се додаваат зборовите „факторите на ризик кои може да упатуваат на потенцијално низок или висок ризик, определени од страна на Европската Унија,“.

Во ставот (7) по зборовите „ субјектите за кои вршат надзор“ се додаваат зборовите „кое ги вклучува факторите на ризик кои може да упатуваат на потенцијално низок или висок ризик, определени од страна на Европската Унија, но не ограничувајќи се само на истите.“.

Член 5

Во членот 12 став (1) во алинејата 13 сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со запирка.

Во алинејата 14 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“ и се додава нова алинеја 15 која гласи:

„- политики, процедури и внатрешни контроли за примена на рестриктивните мерки согласно закон“.

Член 6

Во членот 13 точката в) се менува и гласи:

„кога се извршува повремена трансакција која претставува пренос на парични средства, вклучувајќи и виртуелни средства во вредност од 1.000 евра или поголема во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија;“.

Член 7

Во членот 16 по ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5) кои гласат:

„(4) Субјектот има обврска да го идентификува корисникот на полисата за осигурување на живот онаму каде е познато и наведено името на корисникот, но и таму каде името на корисникот во полисата на осигурување на живот не е наведено, туку е дефиниран неговиот однос со осигуреникот.

(5) Субјектот има обврска да го идентификува корисникот на полисата за осигурување на живот како релевантен ризик фактор при спроведување на проценката на ризик, односно потребно е воведување на засилено следење преку идентификување и проверување на идентитетот на вистинскиот сопственик на корисникот на осигурувањето во моментот на исплата на штетата во случаи кога субјектот утврдува дека корисникот кој е правно лице или правен аранжман е со висок ризик.“.

Член 8

Во членот 17 во ставот (4) по зборовите „во име на клиентот“ се додаваат зборовите „ ,а во согласност со ризикот на правното лице може да се употреби и документ за историјат издаден од надлежен орган, при промени на овие податоци.“.

Член 9

Во членот 19 во ставот (4) зборовите „својство како и да обезбеди информации за идентитетот на лицата утврдени во членот 22 од овој закон“ се заменуваат со зборовите „својство, да обезбеди информации за идентитетот на лицата утврдени во членот 22 од овој закон, како и да обезбеди податоци за називот, адресата, правниот облик на трустот или другиот правен аранжман.“.

По ставот (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Во случај кога повереникот/управителот на трустот, односно лицето кое извршува слични функции во правниот аранжман дејствува во име и за сметка на трустот или правниот аранжман, воспостава деловен однос или врши трансакција со субјект од членот 5 од овој закон е должен да обезбеди информации поткрепени со документи со кои ќе го извести дека дејствува во тоа својство, како и да обезбеди информации за идентитетот на лицата утврдени во членот 22 од овој закон.“.

Во ставот (5) кој станува став (6) зборовите „(3) и (4)“ се заменуваат со зборовите „(3), (4) и (5)“.

Ставот (6) станува став (7).

Во ставот (7) кој станува став (8) зборовите „(5) и (6)“ се заменуваат со зборовите „(6) и (7)“.

Ставот (8) станува став (9).

Во ставот (9) кој станува став (10) зборовите „ ставовите (6), (7) и (8)“ се заменуваат со зборовите „ ставовите (7), (8) и (9)“.

Ставот (10) станува став (11).

Член 10

Во членот 28 по ставот (6) се додава нов став (7) кој гласи:

„(7) Управител/повереник на труст или сличен правен аранжман, односно лице кое дејствува во име и за сметка на труст или сличен правен аранжман пропишани со овој закон е должно да чува податоци и информации за вистинскиот сопственик од членот 22 од овој закон, во рок од десет години од моментот кога ќе престане да ги извршува активностите во име и за сметка на трустот или правниот аранжман.“ .

Член 11

Во членот 31 во ставот (2) по точката на крајот од реченицата се додава нова реченица која гласи:

„Трустовите и правните аранжмани се должни да ги внесуваат податоците за нивниот/те вистински сопственик/ци во регистарот во рок од 15 дена од денот на промената на податоците за вистинскиот сопственик согласно член 22 од овој закон .“.

Член 12

Во членот 38 по ставот (5) се додава нов став (6) кој гласи:

„(6) Субјектите се должни мерките од ставот (3) алинеја 3 на овој член да ги вршат во обем кој ќе им овозможи откривање на сложени и невообичаени или сомнителни трансакции.“.

Член 13

Во членот 42 во ставот (3) по зборовите „со клиентот“ се додаваат зборовите „,како и да ја утврди потребата од доставување на извештај согласно член 65 од овој закон“.

Член 14

Во членот 48 по ставот (2) се додаваат пет нови ставови (3), (4), (5), (6) и (7) кои гласат:

„(3) Субјектите кои се дел од група, вклучително и финансиска група, се должни да имплементираат Програма за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на тероризам на групата односно финансиската група во сите подружници и филијали кои се дел од групата односно финансиската група.

(4) Програмата од ставот (3) на овој член содржи:

- цели, обем и начин на работа на системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам на субјектот на ниво на финансиска група,
- организациска структура на субјектот, позиција на овластеното лице и неговиот заменик во организациската структура,
- податоци за овластеното лице и неговиот заменик,
- овластувања и одговорности на овластеното лице и неговиот заменик,
- овластувања и одговорности на сите вработени во субјектот кои учествуваат во спроведувањето на одредбите од овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на истиот,
- заклучоци од спроведената проценка на ризик и начин на управување со ризик од перење пари и финансирање на тероризам,
- мерки на анализа на клиентот и прифатливост на клиенти,
- начин на препознавање на невообичаени трансакции и трансакции на сомневање за перење пари и финансирање на тероризам,
- начин на воспоставување на внатрешен механизам за навремено и соодветно известување,
- начин на чување на податоците и документите,
- начин на доставување на извештаи до Управата,
- план за постојана обука на вработените во субјектот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам која обезбедува реализација на најмалку две обуки во текот на годината,
- процедура и план на вршење на внатрешна контрола на спроведување на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам соодветни на големината и видот на субјектот,
- скрининг процедури при вработување и за вработените со цел да се обезбедат високи стандарди за спречување перење пари и финансирање на тероризам,
- политики, процедури и внатрешни контроли за примена на рестриктивните мерки согласно закон,
- политики и процедури за размена на информации за целите на анализа на клиентите и управувањето со ризиците од перење пари и финансирање на тероризам,
- обезбедување на усогласеност на ниво на групација при примената на мерките за спречување перење пари и финансирање тероризам, во однос на информациите за

клиентите, сметките и трансакциите од страна на филијалите и подружниците, за целите на спречување перење пари и финансирање на тероризам и
- примена на соодветни заштитни мерки на доверливост при користење на разменетите податоци и информации.

(5) Субјектот кој има подружници или филијали во друга држава каде минималните барања за спречување перење пари и финансирање на тероризам се помалку строги од обврските кои се пропишани со овој закон, субјектот ги имплементира обврските за спречување перење пари и финансирање на тероризам во подружниците и филијалите согласно овој закон, до степен до кој тоа го дозволуваат прописите на другата држава.

(6) Доколку прописите на другата држава каде субјектот има подружници или филијали не дозволуваат спроведување на мерките и дејствијата за спречување перење пари или финансирање на тероризам пропишани со овој закон, субјектот е должен да примени дополнителни мерки за ефикасно справување со ризикот од перење пари или финансирање на тероризам и веднаш да го извести органот за надзор од членот 151 од овој закон.

(7) Доколку мерките од ставот (6) на овој член не се доволни, ако со друг закон не е поинаку пропишано, надлежните органи за надзор од членот 151 од овој закон може да спроведат дополнителни надзорни дејствија согласно своите надлежности утврдени со закон, вклучително и да побараат субјектот да не воспоставува или да прекине деловни односи и да не извршува трансакции и, каде што е потребно, да бара од субјектот да ги затвори своите подружници или филијали во таа држава.“.

Член 15

Насловот пред членот 50 и членот 50 се менуваат и гласат:

„Пренос на парични средства Член 50

Давателот на платежни услуги и институцијата посредник во преносот на парични средства во било која валута за целите на спречување перење пари и финансирање на тероризам се должни да ги применуваат одредбите од овој закон кои го регулираат преносот на парични средства.“.

Член 16

По членот 50 се додаваат пет нови членови 50-а, 50-б, 50-в, 50-г и 50-д кои гласат:

„ Обврски за давателот на платежни услуги на плаќачот Член 50-а

(1) Давателот на платежни услуги на плаќачот е должен да обезбеди точни податоци за плаќачот и примачот на преносот на парични средства во било која валута во хартиената или електронската форма на платниот налог и да ги внесе во електронската порака што го придружува преносот на парични средства од плаќачот до примачот.

(2) Податоците за плаќачот од ставот (1) на овој член се:

- името и презимето, односно називот на плаќачот,
- бројот на платежната сметка и
- адресата, вклучувајќи назив на државата, број на документот за лична идентификација, единствен број за идентификација (единствен матичен број на граѓанинот) или датум и место на раѓање доколку плаќачот е физичко лице, односно седиштето, вклучувајќи

назив на државата, единствен број за идентификација (единствен матичен број на субјектот или идентификациска ознака на субјектот) доколку плаќачот е правно лице.

(3) Податоците за примачот од ставот (1) на овој член се:

- името и презимето, односно називот на примачот,

- бројот на платежната сметка и

-единствен број за идентификација (единствен матичен број на субјектот или идентификациска ознака на субјектот) доколку примачот е правно лице.

(4) По исклучок на ставот (2) алинеја 2 и ставот (3) алинеја 2 на овој член, во случај на пренос на средства кој не се реализира од или кон платежна сметка, давателот на платежни услуги на плаќачот е должен да обезбеди дека преносот на парични средства е придружен со единствена идентификациска ознака на платежната трансакција.

(5) Во случај на прекуграничен збирен пренос (batch file transfer) од страна на еден плаќач, поединечните преноси на парични средства кои се дел од таквиот пренос не мора да ги содржат податоците од ставовите (2) и (3) на овој член, под услов податоците наведени во ставовите (2), (3) и (4) на овој член да се вклучени во збирниот пренос и дека секој поединечен пренос на парични средства го вклучува најмалку бројот на платежната сметка на плаќачот или единствената идентификациска ознака на платежната трансакција.

(6) Кога износот на преносот на парични средства, вклучително и износот на трансакциите поврзани со тој пренос, не надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на уплата, давателот на платежни услуги на плаќачот е должен да обезбеди дека преносот на парични средства ги вклучува најмалку следните податоци за плаќачот и примачот:

- името и презимето, односно називот на плаќачот и примачот и

- бројот на платежната сметка на плаќачот и на примачот, при што доколку недостасува или не може да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствената идентификациска ознака на платежната трансакција.

(7) Давателот на платежни услуги на плаќачот ја потврдува точноста на податоците за плаќачот обезбедени согласно членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон, пред да изврши пренос на парични средства.

(8) Се смета дека давателот на платежни услуги на плаќачот ја потврдил точноста на добиените податоци за плаќачот пред извршување на преносот на парични средства, доколку претходно воспоставил деловен однос со плаќачот и го идентификувал и го потврдил неговиот идентитет во согласност со членовите 15, 16, 17, 18 и 19 овој закон и доколку постапил согласно членот 37 од овој закон.

(9) По исклучок од ставот (7) на овој член, давателот на платежни услуги на плаќачот не е должен да ја потврди точноста на обезбедените податоци за плаќачот доколку износот на преносот на парични средства, вклучувајќи го и износот на платежните трансакции кои се поврзани со тој пренос, не надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на уплата и доколку се исполнети следните услови:

- нема причини за сомневање за перење пари или финансирање тероризам и

- давателот на платежните услуги не ги примил паричните средства што треба да се пренесат во готовина или како анонимни електронски пари.

(10) Давателот на платежни услуги на плаќачот е должен да воспостави и примени процедури за потврдување на комплетноста на податоците од овој член.

(11) Во согласност со проценката на ризикот, давателот на платежните услуги на плаќачот може да ја потврди точноста на добиените податоци без оглед на износот на пренесените парични средства.

(12) Давателот на платежни услуги на плаќачот нема да изврши пренос на парични средства пред да се осигури дека постои целосна усогласеност со условите предвидени на овој член.

Обврски за давателот на платежни услуги на примачот

Член 50-б

- (1) Давателот на платежни услуги на примачот е должен да потврди дали податоците за плаќачот и примачот на преносот на парични средства се обезбедени и содржани во електронската порака што го придружува преносот на парични средства, во согласност со членот 50-а од овој закон.
- (2) Давателот на платежни услуги е должен да воспостави и примени процедури за проверка на комплетноста на податоците од ставот (1) на овој член.
- (3) Доколку преносот на парични средства надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот пред давателот на платежни услуги на примачот да ја одобри платежната трансакција на примачот или да ги стави парите на располагање на примачот, давателот на платежни услуги на примачот е должен да ја потврди точноста на податоците добиени за примачот, во согласност со членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон, освен ако примачот е веќе идентификуван и неговиот идентитет е потврден во согласност со членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон и давателот на платежни услуги постапува согласно член 37 од овој закон, а нема причини за сомневање за перење пари или финансирање тероризам.
- (4) Кога износот на преносот на парични средства, вклучително и вредноста на платежните трансакции поврзани со тој пренос, не надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот пред давателот на платежни услуги на примачот да ја одобри платежната трансакција на примачот или да ги стави парите на располагање на примачот, давателот на платежни услуги на примачот не е должен да ја потврди точноста на добиените податоци за примачот, освен доколку:
  - паричните средства му се ставаат на располагање на примачот во готовина или во анонимни електронски пари и
  - постојат причини за сомневање за перење пари или финансирање тероризам.
- (5) Во согласност со проценката на ризикот, давателот на платежни услуги е должен да го потврди идентитетот на примачот без оглед на износот на пренесените парични средства во согласност со членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон.

Обврски при пренос на парични средства во случај на нецелосни податоци

Член 50-в

- (1) Давателот на платежни услуги на примачот е должен, со примена на пристапот базиран на проценка на ризик, да воспостави и примени процедури за пренос на парични средства кои не вклучуваат целосни податоци утврдени во членот 50-а од овој закон.
- (2) Кога преносот на парични средства не вклучува целосни податоци согласно членот 50-а од овој закон, во согласност со проценката на ризикот, давателот на платежни услуги на примачот во своите процедури од ставот (1) на овој член е должен да утврди во кои случаи:
  - ќе одбие да изврши пренос на парични средства;
  - ќе го одложи извршувањето на преносот на парични средства, додека не ги обезбеди податоците што недостасуваат, кои мора да ги побара од институцијата посредник во тој пренос или од давателот на платежните услуги на плаќачот или
  - ќе изврши пренос на парични средства и истовремено ќе ги побара податоците што недостасуваат од институцијата посредник во преносот или давателот на платежни услуги на плаќачот.
- (3) Доколку давателот на платежни услуги на плаќачот континуирано не дава точни и целосни податоци како што е утврдено во членот 50-а од овој закон, давателот на платежни услуги на примачот во преносот на парични средства е должен да го

предупреди за тоа, известувајќи го за рокот во кој треба да ги спроведе обврските пропишани со одредбите овој закон. Доколку давателот на платежни услуги на плаќачот не ги почитува обврските пропишани со одредбите од овој закон по добивањето на таквото предупредување и по истекот на определениот рок, давателот на платежни услуги на примачот е должен да одбие идни преноси на парични средства или да ја ограничи или прекине деловната соработка со давателот на платежни услуги на плаќачот.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член, давателот на платежни услуги на примачот е должен:

- да ја информира Народната банка на Република Северна Македонија за давателот на платежни услуги кој не обезбедува точни и целосни податоци согласно членот 50-а од овој закон и за сите мерки преземени во однос на истиот согласно ставот (3) на овој член и

- да утврди дали недостатокот на точни и целосни податоци од членот 50-а од овој закон и постоењето на други околности, упатуваат на сомневање за перење пари или финансирање тероризам за што ќе поднесе извештај до Управата согласно членот 65 од овој закон.

Обврски за институцијата посредник во преносот на парични средства

Член 50-г

(1) Институцијата посредник во преносот на парични средства е должна примените податоци за плаќачот и примачот да ги проследи од давателот на платежни услуги на плаќачот до давателот на платежни услуги на примачот.

(2) Институцијата посредник во преносот на парични средства е должна да утврди дали сите податоци за плаќачот и примачот се наведени во електронската порака што го придружува преносот на парични средства.

(3) Институцијата посредник во преносот на парични средства е должна, со примена на пристапот заснован на проценка на ризик, да воспостави и примени процедури што ќе ги применува во случај електронската порака за пренос на парични средства да не ги содржи податоците од членот 50-а од овој закон.

(4) Кога преносот на парични средства не ги вклучува целосните податоци од членот 50-а на овој закон, во согласност со проценката на ризикот, институцијата посредник во преносот на парични средства е должна во своите процедури да утврди во кои случаи:

- ќе одбие да изврши пренос на парични средства;

- ќе го одложи извршувањето на преносот на парични средства, додека не ги обезбеди податоците што недостасуваат, кои мора да ги побара од институцијата посредник во тој пренос или од давателот на платежни услуги на плаќачот или

- ќе изврши пренос на парични средства и истовремено ќе ги побара податоците што недостасуваат од институцијата посредник во преносот на парични средства или давателот на платежни услуги на плаќачот.

(5) Доколку давателот на платежни услуги на плаќачот или давателот на платежни услуги на примачот не даде точни и целосни податоци како што е утврдено во членот 50-а од овој закон, институцијата посредник во преносот на парични средства е должна да го предупреди за тоа, известувајќи го за рокот во кој треба да ги спроведе обврските пропишани со одредбите овој закон. Доколку давателот на платежни услуги на плаќачот или давателот на платежни услуги на примачот не ги спроведува обврските пропишани со одредбите од овој закон по добивањето на таквото предупредување и по истекот на определениот рок, институцијата посредник во преносот на парични средства е должна да одбие идни преноси на парични средства добиени од давателот на платежни услуги на плаќачот или давателот на платежни услуги на примачот или да ја ограничи или прекине деловната соработка со него.

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член, институцијата посредник во преносот на парични средства е должна:

- да ја информира Народната банка на Република Северна Македонија за давателот на платежни услуги кој не обезбедува точни и целосни податоци согласно членот 50-а од овој закон и за сите мерки преземени во однос на истиот согласно ставот (4) на овој член и

- да утврди дали недостатокот на точни и целосни податоци од членот 50-а од овој закон и постоење на други околности, упатуваат на сомневање за перење пари или финансирање тероризам за што ќе поднесе извештај до Управата согласно членот 65 од овој закон.

Исклучоци при преносот на парични средства Член 50-д

Одредбите од членовите 50, 50-а, 50-б, 50-в и 50-г од овој закон не се применуваат во следните случаи:

а) кога преносот на парични средства е извршен со цел да се платат даноци, парични казни или други јавни давачки, во Република Северна Македонија;

б) кога преносот на парични средства се врши само заради купување стоки или услуги со користење на платежна картичка, платен инструмент за плаќање со електронски пари, мобилен телефон или кој било друг дигитален или информатичко-технолошки уред, под услов бројот на таквата картичка, инструмент или уред, или единствена идентификациска ознака, да го придружува таквиот пренос на начин што овозможува податоците за плаќачот да се добијат преку таков број или идентификациска ознака, при што овој исклучок не се применува во случај кога плаќачот и примачот се физички лица и преносот на средства не произлегува од вршење деловна активност, како и пренос на средства или виртуелни средства кои имаат карактеристики на токени за електронски пари;

в) кога преносот опфаќа услуги и платежни трансакции наведени во членот 3 од Законот за платежни услуги и платни системи (*);

г) кога плаќачот и примачот се даватели на платежни услуги кои дејствуваат за себе и во свое име;

д) кога плаќачот ќе повлече готовина од неговата сметка;

ѓ) кога преносот на парични средства е извршен со цел да му се плати на примачот за телекомуникациски услуги, услуги за дистрибуција на електрична енергија, гас, топлинска енергија, вода, услуги за собирање, третман и отстранување отпад, услуги за одржување на станбени згради или други објекти, при што се исполнети следните услови:

- износот на преносот на парични средства не надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на прием на налогот за пренос на парични средства,

- наплатата за услугите треба да се извршат кон платежната сметка на примачот што се користи само за таков вид на плаќања,

- давателот на платежни услуги на примачот да може преку примачот, врз основа на единствена идентификациска ознака на платежната трансакција или други податоци што го придружуваат преносот на парични средства, да добие податоци за преносот на средства од лицето кое има договор со примачот во врска со обезбедувањето на услугите наведени во оваа точка,

- преносот на парични средства е во рамки на Република Северна Македонија и

- кога се исполнети условите од членот 14 од овој закон и

е) лицето не извршува друга дејност освен размена на документи од хартиена во електронска форма или обезбедување на друг вид поддршка согласно договор со давателот на платежни услуги.“.

Член 17

Насловот пред член 51 и членот 51 се менуваат и гласат:

„Обврски за давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот
Член 51

(1) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот е должен да обезбеди дека преносот на виртуелни средства ќе биде придружен со следните податоци и информации за испраќачот:

- името и презимето, односно називот на испраќачот,

-адресата на хостираниот или нехостираниот електронски паричник за виртуелни средства и бројот на сметката, доколку постои и се користи за целите на преносот, а доколку адресата, односно сметката недостасува или неможе да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствената идентификациска ознака на преносот со виртуелни средства, која овозможува нејзино следење и

-адресата, вклучувајќи назив на државата, број на документот за лична идентификација, единствен број за идентификација (единствен матичен број на граѓанинот) или датум и место на раѓање доколку испраќачот е физичко лице, односно единствен број за идентификација (единствен матичен број на субјектот или идентификациска ознака на субјектот) доколку испраќачот е правно лице.

(2) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства од ставот (1) на овој член е должен да обезбеди дека преносот на виртуелни средства ќе биде придружен со следните податоци и информации за корисникот:

- името и презимето, односно назив на корисникот;

-адресата на хостираниот или нехостираниот електронски паричник за виртуелни средства и бројот на сметката, доколку постои и се користи за целите на преносот, а доколку адресата, односно сметката недостасува или неможе да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствената идентификациска ознака на преносот со виртуелни средства, која овозможува нејзино следење и

-единствен број за идентификација (единствен матичен број на субјектот или идентификациска ознака на субјектот) доколку корисникот е правно лице.

(3) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства податоците од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да ги проследат пред или за време на вршењето на преносот на виртуелни средства и на начин на кој се обезбедува веродостојност на тие податоци, како и заштита од неовластен пристап, не ограничувајќи се истите да бидат составен дел на преносот.

(4) По исклучок на ставовите (1) и (2) на овој член, во случај на пренос на виртуелни средства кој се реализира од или кон нехостиран електронски паричник, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот е должен да обезбеди дека преносот е придружен со единствена идентификациска ознака.

(5) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни во рамки на внатрешните процедури и проценка на ризикот, во пренос на виртуелни средства кој надминува 1000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на преносот, кон нехостиран електронски паричник за виртуелни средства, да процени дали адресите на плаќачот и примачот се контролирани од исто лице.

(6) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства ја потврдува точноста на податоците за испраќачот обезбедени согласно членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон, пред да изврши пренос на виртуелните средства.

(7) Се смета дека давателот на услуги поврзани со виртуелни средства ја потврдил точноста на добиените податоци за испраќачот пред извршување на преносот на виртуелните средства, доколку претходно воспоставил деловен однос со плаќачот и го идентификувал и го потврдил неговиот идентитет во согласност со членовите 15, 16, 17, 18 и 19 од овој закон и доколку постапил согласно членот 37 од овој закон.

(8) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот нема да изврши пренос на виртуелни средства пред да се осигури дека постои целосна усогласеност со условите предвидени во овој член.

(9) Во случај на збирен пренос (batch file transfer) од страна на еден испраќач, поединечните преноси на виртуелни средства кои се дел од таквиот пренос не мора да ги содржат податоците од ставовите (2) и (3) на овој член, под услов податоците наведени во ставовите (6) и (7) на овој член да се вклучени во збирниот пренос и дека секој поединечен пренос на средства вклучува најмалку единствената идентификациска ознака на трансакцијата.“.

Член 18

По членот 51 се додаваат четири нови членови 51-а, 51-б, 51-в и 51-г кои гласат:

„Обврски за давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот Член 51-а

(1) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен да воспостави и примени процедури за проверка на комплетноста на податоците од член 51 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон за време или по извршувањето на преносот за да потврди дали податоците за испраќачот и корисникот или податоците од член 51 ставот (9) од овој закон се обезбедени.

(2) Во случај на пренос на виртуелни средства кој се реализира од нехостиран електронски паричник, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен да ги обезбеди и чува податоците од членот 51 ставови (1) и (2) од овој закон и да се осигура дека преносот на виртуелни средства може да се идентификува.

(3) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен во рамки на внатрешните процедури и проценка на ризикот, во пренос на виртуелни средства кој надминува 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на преносот, од нехостиран електронски паричник за виртуелни средства, да процени дали адресите на испраќачот и корисникот се контролирани од исто лице.

(4) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства пред да му ги стави на располагање виртуелни средства на корисникот, истиот е должен да ја потврди точноста на информациите за корисникот од членот 51 став (2) од овој закон на основа на податоци и информации од сигурни и независни извори.

(5) Потврдувањето на податоците од ставот (4) на овој член се смета дека е извршено кога давателот на услуги поврзани со виртуелни средства од овој член соодветно ги применил одредбите од овој закон коишто се однесуваат на анализата на клиентите, постојаното следење на деловниот однос и чувањето на податоците и информациите обезбедени со овој закон.

Обврски при пренос на виртуелни средства во случај на нецелосни податоци Член 51-б

(1) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен, со примена на пристапот базиран на проценка на ризик, да воспостави и примени процедури за пренос на виртуелни средства кои не вклучуваат целосни податоци утврдени во членот 51 од овој закон.

(2) Кога преносот на виртуелни средства не вклучува целосни податоци согласно членот 51 од овој закон, во согласност со проценката на ризикот, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот во своите процедури од ставот (1) на овој член е должен да утврди во кои случаи:

- ќе одбие да изврши пренос на виртуелни средства;
- ќе ги врати виртуелните средства на испраќачот или
- ќе ги побара податоците што недостасуваат од давателот на услуги поврзани со виртуелни средства пред да ги стави на располагање на корисникот.

(3) Доколку давателот на услуги поврзани со виртуелни средства континуирано не дава точни и целосни податоци како што е утврдено во членот 51 од овој закон, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот во преносот на виртуелни средства е должен да го предупреди за тоа, известувајќи го за рокот во кој треба да ги спроведе обврските пропишани со одредбите овој закон. Доколку давателот на услуги поврзани со виртуелни средства не ги спроведува обврските пропишани со одредбите од овој закон, по добивањето на таквото предупредување и по истекот на определениот рок, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен да одбие идни преноси на виртуелни средства или да ја ограничи или прекине деловната соработка со давателот на услуги поврзани со виртуелни средства.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на корисникот е должен:

- да го информира надлежниот орган согласно закон за давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој не обезбедува точни и целосни податоци согласно членот 51 од овој закон и за сите мерки преземени во однос на истиот согласно ставот (3) на овој член и
- да утврди дали недостатокот на точни и целосни податоци од членот 51 од овој закон и постоењето на други околности, упатуваат на сомневање за перење пари или финансирање тероризам за што ќе поднесе извештај до Управата согласно членот 65 од овој закон.

Обврски за давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник Член 51-в

(1) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник во извршувањето на пренос на виртуелни средства помеѓу давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот и на корисникот, е должен да се осигура дека податоците и информациите од членот 51 од овој закон за испраќачот и корисникот кои го придружуваат преносот на виртуелни средства се пренесуваат заедно со преносот на виртуелните средства или збирниот пренос на виртуелни средства, вклучувајќи и пренос на виртуелни средства којшто е направен од или кон нехостиран електронски паричник за виртуелни средства.

(2) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник од ставот (1) од овој член е должен да ги чува податоците и информациите за испраќачот и корисникот во рокот утврден во членот 62 од овој закон и доколку е потребно да ги направи достапни до органите за надзор од член 151 од овој закон на нивно барање.

(3) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник од ставот (1) од овој закон е должен со примена на пристапот заснован на проценка на ризик, да воспостави и примени процедури што ќе ги применува кога електронската порака за пренос на виртуелни средства не ги содржи податоците од членот 51 од овој закон.

(4) Кога преносот на виртуелни средства не ги вклучува целосните податоци од членот 51 од овој закон, во согласност со проценката на ризикот, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник од ставот (1) на овој член, во преносот на виртуелни средства е должен во своите процедури да утврди во кои случаи:

- ќе одбие да изврши пренос на виртуелни средства;
- ќе ги врати виртуелните средства на испраќачот или
- ќе ги побара податоците што недостасуваат од давателот на услуги поврзани со виртуелни средства пред извршување на трансферот.

(5) Доколку давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот не даде точни и целосни податоци како што е утврдено во членот 51 од овој закон, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник во преносот на виртуелни средства е должен да го предупреди за тоа, известувајќи го за рокот во кој треба да ги спроведе обврските пропишани со одредбите овој закон. Доколку давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на испраќачот не ги спроведе обврските пропишани со одредбите од овој закон, по добивањето на таквото предупредување и по истекот на определениот рок, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник во преносот на виртуелни средства е должен да одбие идни преноси на виртуелни средства добиени од давателот на услуги со виртуелни средства или да ја ограничи или прекине деловната соработка со него.

(6) Во случаите од ставот (5) на овој член, давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој дејствува како посредник од ставот (1) на овој член во преносот на виртуелни средства е должен:

- да го информира надлежниот орган согласно закон за давателот на услуги поврзани со виртуелни средства кој не обезбедува точни и целосни податоци согласно членот 51 од овој закон и за сите мерки преземени во однос на истиот согласно ставот (5) на овој член и

- да утврди дали недостатокот на точни и целосни податоци од членот 51 од овој закон и постоењето на други околности, упатуваат на сомневање за перење пари или финансирање тероризам за што ќе поднесе извештај до Управата согласно членот 65 од овој закон.

Исклучоци при преносот на виртуелни средства Член 51-г

Одредбите од членовите 51, 51-а, 51-б и 51-в од овој закон не се применуваат во следните случаи:

а) при пренос на виртуелни средства помеѓу даватели на услуги поврзани со виртуелни средства кои овој пренос го вршат за свое име и сметка и

б) при пренос на виртуелни средства помеѓу нехостирани електронски паричници за виртуелни средства кои се извршуваат како пренос на виртуелни средства кој не вклучува давател на услуги поврзани со виртуелни средства.“.

Член 19

Во членот 58 во ставот (1) зборовите „платежни услуги, доколку со друг закон не е поинаку уредено“ се заменуваат со зборовите „платежни услуги“.

Член 20

Во членот 59 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Финансиските институции и давателите на услуги поврзани со виртуелни средства од ставот (1) на овој член се должни да се осигураат дека финансиската институција со која има кореспондентска деловна соработка забранува нејзините сметки да бидат употребени од страна на банки школки.“.

Член 21

Во членот 62 во ставот (4) зборовите „членовите 50 и 51“ се заменуваат со зборовите „членовите 50, 50-а, 50-б, 50-в, 50-г, 51, 51-а, 51-б и 51-в“.

Во ставот (9) зборовите „ставот (1)“ се заменуваат со зборовите „ ставовите (1) и (2)“.

Член 22

По членот 67 се додава нов член 67-а кој гласи:

„Безбедни начини за доставување на податоците и информациите до надлежните органи

Член 67-а

(1) Доколку со друг закон не е поинаку пропишано, субјектите се должни податоците и информациите до надлежните органи од членовите 130 и 151 од овој закон да ги достават по заштитен електронски пат. Доколку ваквиот начин на доставување е оневозможен од технички причини, субјектите податоците и информациите ги доставуваат во писмена форма.

(2) Надлежните органи од ставот (1) на овој член не смеат да го откријат субјектот и идентитетот на вработениот во субјектот кој ги доставува податоците и информациите, освен во случаите кога постои сомневање дека вработениот или субјектот извршил казниво дело перење пари и/или финансирање на тероризам, на барање во писмена форма на надлежниот суд кога е неопходно да се утврдат факти во текот на кривична постапка.“.

Член 23

Во членот 72 по ставот (5) се додава нов став (6) кој гласи:

„(6) Не се смета за откривање на податоци и информации доколку субјектите од членот 5 од овој закон му укажуваат на клиентот за последиците од вклучување или извршување активности спротивни на закон.“.

Член 24

Во членот 73 по ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5) кои гласат:

„(4) Се забранува лицата или рабоводниот орган и вработените во субјектите, како и органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон, кои доставиле информации или извештаи во врска со сомнителни трансакции до Управата да бидат изложени на закани, одмазднички или непријателски дејствија, негативни или дискриминаторски дејствија во работниот однос.

(5) Лицата или рабоводниот орган и вработените во субјектите, како и органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон, кои доставиле информации или извештаи во врска со сомнителни трансакции до Управата, а кои се изложени на закани, одмазднички или непријателски дејствија или негативни или дискриминаторски дејствија во работниот однос заради пријавување сомневања за перење пари или финансирање тероризам имаат право на ефективен правен лек за заштита на нивните права согласно закон.“.

Член 25

Во членот 129 став (1) во точката 15) зборовите „Министерство за труд и социјална политика“ се заменуваат со зборовите „Министерството за социјална политика, демографија и млади“.

Во точката 19) по зборовите „Министерство за економија“ се додаваат зборовите „и труд“.

Точката 21) се менува и гласи:

„Надлежен орган согласно закон за водење на Централниот регистар на население, податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) од Централниот регистар на население и“.

По точката 21) се додава нова точка 22) која гласи:

„22) Биро за јавни набавки податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (назив, ЕМБС и ЕДБ) кои склучиле договор за јавна набавка.“.

Член 26

Во членот 130 во ставот (3) по зборот „дополнување“ се додаваат зборовите „и ќе го извести дека нема да постапи по доставената иницијатива доколку надлежниот орган не постапи во рокот определен од Управата, а кој не може да биде подолг од десет работни дена“.

Ставот (4) се брише.

Ставот (5) станува став (4).

Ставот (6) кој станува став (5) се менува и гласи:

„(5) Управата може да достави податоци во форма на одговор до органот од ставот (1) на овој член кој ја поднел иницијативата во случаите кога не се утврдени елементите од член 131 ставови (1) и (4) од овој закон.“.

Во ставот (7) кој станува став (6) по зборот „член“ се додаваат зборовите „и од членот 151 став (1) од овој закон“.

Член 27

Во членот 131 во ставот (4) зборот „кривично“ се заменува со зборот „казниво“.

Член 28

Во членот 144 по ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„(4) По барањето од став (1) на овој член, Управата постапува навремено и без одлагање.“.

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (5), (6) и (7).

Член 29

Во членот 148 по зборовите „меѓународни комуникациски системи“ се додаваат зборовите „, преку назначено/и лице/а вработено/и во Управата - финансиски разузнавач/и.“.

Член 30

Во членот 151 по ставот (8) се додава нов став (9) кој гласи:

„(9) Органите на надзор на овој член кога ќе идентификуваат прекршувања кои подлежат на кривични санкции се должни навремено да го известат Јавното обвинителство.“.

Член 31

Насловот пред членот 153 се менува и гласи:
„Посебни надлежности“.

Член 32

Во членот 153 ставот (1) се менува и гласи:

„ Органот за надзор од овој закон или друг надлежен орган, доколку врз основа на друг закон издава лиценци на субјектите согласно со членот 5 од овој закон, односно овластувања на субјекти со цел да се потврди усогласеноста со пропишаните услови за издавање на дозвола за работа, односно одобренија или функции на член на органот на управување во согласност со прописите, е должен да прибави по службена должност податоци за осудуваност, односно неосудуваност на лица во врска со кои се проверува исполнување на условите за лица кои поседуваат репутација или нивните соработници доколку со друг закон не е поинаку уредено.“.

Член 33

Во членот 158 се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) Информациите кои лицата од ставот (1) на овој член ги добиваат во текот на извршувањето на своите надлежности согласно овој закон може ги објават само во збирна форма, на таков начин што не може да се идентификуваат поединечни финансиски институции.“.

Член 34

Во членот 162 по ставот (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Доколку субјектот кој е предмет на надзор односно одговорното лице во субјектот или претставникот на субјектот, одбие да го прими и/или потпише налогот за надзор или не постапи по налогот за надзор, финансискиот разузнавач ќе состави писмена белешка во која ќе ги наведе причините за одбивањето, непотпишувањето или непостапувањето по налогот за надзор.“.

Член 35

Во членот 165 во ставот (3) по зборот „десет“ се додава зборот „работни“.

Член 36

Во членот 174 по ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4) кои гласат:

„(3) Се забранува лицата од ставот (1) на овој член кои пријавиле прекршок на одредбите од овој закон да бидат изложени на закани, одмазднички или непријателски дејствија, негативни или дискриминаторски дејствија за работниот однос.

(4) Лицата од ставот (1) на овој член кои пријавиле прекршок на одредбите од овој закон, а кои се изложени на закани, одмазднички или непријателски дејствија или негативни или дискриминаторски дејствија за работниот однос заради пријавување сомневања за перење пари или финансирање тероризам имаат право на ефективен правен лек за заштита на нивните права согласно закон.“.

Член 37

Во членот 175 во ставот (3) зборот „три“ се заменува со зборот „пет“.
По ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5) кои гласат:

„(4) Кога орган за надзор од член 151 став (1) од овој закон, а при поединечна проценка на конкретен случај, смета дека објавувањето на податоците за сторителот на прекршокот, е непропорционално во однос на целта која треба да се постигне или кога со објавувањето се загрозува стабилноста на финансиските пазари или тековната истрага, може:

а) да го одложи објавувањето на одлуката од ставот (1) на овој член до моментот кога причините за необјавување престануваат да постојат;

б) да ја објави одлуката од ставот (1) на овој член на начин што не се споделуваат личните податоци или

в) воопшто да не ја објави одлуката од ставот (1) на овој член.

(5) Органите на надзор од член 151 став (1) од овој закон ги објавуваат одлуките против кои е поднесена жалба на својата веб страница, при што веднаш ги објавуваат и информациите во врска со поднесената жалба и сите последователни информации поврзани со одлуката вклучително и поништување или укинување на претходно донесената одлука.“.

Член 38

Во членот 182 се додаваат два нови става (2) и (3) кои гласат:

„(2) Обработката на личните податоци за целите на спречување перење пари и финансирање на тероризам претставува јавен интерес.

(3) Правото на пристап до личните податоци на клиентот може делумно или во целост да му биде ограничено од страна на субјектот, со цел:

-субјектот или надлежниот орган да ги изврши своите надлежности и

-заради избегнување на попречување на водење на постапка за откривање на перење пари и финансирање на тероризам.“.

Член 39

Во членот 186 во ставот (1) во алинејата 15 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По алинејата 15 се додава нова алинеја 16 која гласи:

„- одбие да го прими и/или потпише налогот за надзор или не постапи по налогот за надзор согласно членот 162 став (5) од овој закон.“.

Ставот (11) се менува и гласи:

„ За дејствијата од ставот (1) на овој член сторени намерно, на организиран начин или кои се повторуваат, со кои предизвикана е значителна штета или се стекнува со значителна имотна корист, на субјектот од членот 5 од овој закон, со исклучок на финансиските институции му се изрекува глоба најмногу во двоен износ на остварената корист или доколку истата не може да се утврди најмалку 1.000.000 евра во денарска противвредност.“.

По ставот (11) се додаваат три нови става (12), (13) и (14) кои гласат:

„(12) По исклучок на ставот (11) на овој член, за дејствијата од ставот (1) на овој член сторени намерно, на организиран начин или кои се повторуваат, со кои предизвикана е значителна штета или се стекнува со значителна имотна корист, на субјектот од членот 5 од овој закон - финансиската институција се изрекува глоба во износ од 10% од приходот остварен претходната фискална година или најмалку 5.000.000 евра во денарска противвредност.

(13) Покрај глобите од ставовите (11) и (12) на овој член, на субјектот од членот 5 од овој закон може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење

одделна дејност согласно со закон, а на одговорното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност согласно со закон.

(14) За дејствијата од ставовите (11) и (12) на овој член, на субјектот од членот 5 од овој закон кое има корист ќе му се изрече глоба и доколку дејствијата од ставовите (11) и (12) на овој член се сторени од:

- физичко лице кое делувало индивидуално или како член на орган на правното лице и е високо раководство во правното лице или
- физичко лице вработено во правното лице, заради отсуство на контрола од физичко лице кое е високо раководство во правното лице.“.

Член 40

Во членот 187 став (1) алинејата 21 се менува и гласи:

„- не постапи согласно членовите 50, 50-а, 50-б, 50-в, 50-г и 50-д од овој закон,“.

Алинејата 22 се менува и гласи:

„-не постапи согласно членовите 51, 51-а, 51-б, 51-в и 51-г од овој закон,“.

Во алинејата 45 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По алинејата 45 се додава нова алинеја 46 која гласи:

„- не ги достави до Управата бараните податоци, информации и документација согласно член 161 став (2) од овој закон.“.

Член 41

Во членот 189 став (1) во алинејата 9 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По алинејата 9 се додава нова алинеја 10 која гласи:

„- одбие да го прими и/или потпише налогот за надзор или не постапи по налогот за надзор согласно членот 162 став (5) од овој закон.“.

По ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„ За дејствијата од ставот (1) на овој член сторени намерно, на организиран начин или кои се повторуваат, со кои предизвикана е значителна штета или се стекнува со значителна имотна корист, на лицето кое врши јавно овластување или физичкото лице му се изрекува глоба најмногу во двоен износ на остварената корист или доколку истата не може да се утврди најмалку 1.000.000 евра во денарска противвредност.“.

Член 42

Во членот 192 став (1) во алинејата 1 сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со запирка.

Во алинејата 2 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По алинејата 2 се додава нова алинеја 3 која гласи:

„- одбие да го прими и/или потпише налогот за надзор или не постапи по налогот за надзор согласно членот 162 став (5) од овој закон.“.

Член 43

По членот 192 се додава нов член 192-а кој гласи:

„Член 192-а

Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на управител/повереник на труст или сличен правен аранжман, односно лице кое дејствува во име и за сметка на труст од членот 22 од овој закон, ако:

- не го извести субјектот и не обезбеди информации поткрепени со документи дека дејствува во тоа својство, како и да обезбеди информации за идентитетот на лицата утврдени во членот 22 од овој закон,
- не поседува и чува соодветни, точни и ажурни податоци за вистинскиот сопственик согласно членот 28 од овој закон и
- не ги внесе податоците за вистински сопственик/ци, како и податоците за промените на вистински сопственик/ци во регистарот согласно членот 31 од овој закон.“.

Член 44

Во членот 194 во алинејата 12 сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со запирка.

Во алинејата 13 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По алинејата 13 се додава нова алинеја 14 која гласи:

„- одбие да го прими и/или потпише налогот за надзор или не постапи по налогот за надзор согласно членот 162 став (5) од овој закон.“.

Член 45

Во членот 197 се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) При утврдувањето на прекршоците во постапката од ставот (1) на овој член, надлежниот суд одлучува согласно одредбите од овој закон.“.

Член 46

Во членот 206 во ставот (2) зборовите „ 1 јануари 2025 година“ се заменуваат со зборовите „1 јануари 2026 година“.

Член 47

Одредбите од членот 11 од овој закон со кои во членот 31 се изменува ставот (2) ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2025 година.

Член 48

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со одредбите од овој предлог, се врши усогласување со препораките од Извештајот од петтиот круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при Советот на Европа, усвоен во мај 2023 година, со кои беа констатирани недостатоци на одредбите на Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам.

Со членот 1 од Предлогот, со кој се менува членот 2 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, точките 9, 15 и 50 се допрецизираат со цел усогласување со Законот за платежни услуги и платни системи. Воедно, се додаваат дванаесет нови точки, со кои се дефинираат поими кои се употребуваат низ понатамошниот текст на Законот, а кои се однесуваат на новите членови кои се предлагаат: 50-а, 50-б, 50-в, 50-г, 50-д, 51-а, 51-б, 51-в и 51 – г. Воведувањето на дефиницијата за наднационалната проценка на ризик е во насока на имплементирање на ЕУ Директивата 2014/843 на Европскиот парламент и Советот за спречување на злоупотребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2018 година (CELEX бр.32018L0843) со која се врши изменување и дополнување на ЕУ Директива 2015/849 на Европскиот парламент и Советот за спречување на злоупотребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2015 година (CELEX бр.32015L0849).

Со членот 2 од Предлогот, со кој се врши изменување и дополнување на членот 3 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, се предвидува при спроведување на национална проценка на ризик од перење пари и финансирање на тероризам да се земат предвид наодите од наднационалната проценка на ризик која ја спроведува Европската комисија на ниво на Европската Унија.

Со членот 3 од Предлогот, се врши допрецизирање на членот 7 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, кое произлегува од досегашната практична примена на истиот заради неговата недоволна прецизност.

Со членот 4 од Предлогот се врши допрецизирање – дополнување на членот 11 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, заради усогласување со потребата при проценка на ризикот од страна на субјектите да се земат предвид и наодите во однос на ризиците утврдени од страна на Европската Унија.

Со членот 5 од Предлогот, се врши дополнување на членот 12 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам заради усогласување со обврските од Законот за рестриктивни мерки.

Со членот 6, точката в од членот 13 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се менува заради усогласување со забелешка констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна Македонија од страна на Комитетот Moneyval при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членот 7, во членот 16 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се додаваат два нови става заради усогласување со забелешка констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна

Македонија од страна на Комитетот Moneyval при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членот 8 од Предлогот, со кој се менува членот 17 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, се воведува обврска за субјектите кога клиентот е правно лице, да се обезбеди и документ со кој ќе се утврди историјатот на промени на податоците за правното лице.

Со членовите 9, 10, 11, 12, 13 и 14 од Предлогот се вршат измени на членовите 19, 28, 31, 38, 42 и 48 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам заради усогласување со забелешки констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна Македонија од страна на Комитетот Moneyval при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членовите 15, 16, 17 и 18 од Предлогот, се менуваат членовите 50 и 51 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам и се воведуваат нови членови 50-а, 50-б, 50-в, 50-г, 50-д, 51-а, 51-б, 51-в и 51 – г, со цел усогласување на националното законодавство со Регулатива 2023/1113 на Европскиот парламент. Усогласувањето со оваа регулатива ќе овозможи исполнување на важен услов за пристапување на земјата во Единствената област за плаќања во евра (СЕПА), и со тоа ќе се овозможи отпочнување на процесот на разгледување на барањето за пристапување во СЕПА поднесено до Европскиот совет за плаќања на 10 јули 2024 година.

Со членот 19 од Предлогот, членот 58 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се усогласува со Законот за платежни услуги и платни системи.

Со членот 20 и 21 од Предлогот, се вршат измени на членовите 59 и 62 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам заради усогласување со забелешки констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна Македонија од страна на Комитетот Moneyval при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членот 22, се додава нов член 67-а, со цел имплементирање на одредба од ЕУ Директивата 2014/843 на Европскиот парламент и Советот за спречување на злоупотребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2018 година (CELEX бр.32018L0843) со која се врши изменување и дополнување на ЕУ Директива 2015/849 на Европскиот парламент и Советот за спречување на злоупотребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2015 година (CELEX бр.32015L0849).

Со членовите 23 и 24 од Предлогот, со кои се дополнуваат членовите 72 и 73 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се врши усогласување со забелешки констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна Македонија од страна на Комитетот Moneyval при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членот 25 од предлогот, во членот 129 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се врши терминолошко усогласување со променетите називи на релевантните министерства, и се предвидува и пристап до податоците на Бирото за јавни набавки.

Со членовите 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44 и 45 од предлогот, се врши усогласување на членовите 130, 131, 144, 148, 151, 153, 158, 162, 165, 174, 175, 182, 186, 187, 189, 192, 194 и 197 од од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам се врши усогласување со забелешки констатирана со Извештајот од петтиот круг на евалуација на Република Северна Македонија од страна на Комитетот MONEYVAL при Советот на Европа, а се однесува на доследна примена на препораките на ФАТФ кои ја регулираат оваа материја.

Со членот 43 од Предлогот се воведува нов член 192-а, со цел утврдување на глоба за прекршок на управител/повереник на труст или сличен правен аранжман, односно лице кое дејствува во име и за сметка на труст од членот 22 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, согласно утврдената обврска од истиот.

Со членот 46 од Предлогот, со кој се менува членот 206, се пролонгира рокот за упис на податоците за вистински сопственик во регистарот на вистински сопственици, на предлог на Централниот регистар на Република Северна Македонија, додека со членот 47 од Предлогот се предвидува рок за почеток на примена на одредбите од членот 31 од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам.

Со членот 48 од Предлогот се пропишува денот на влегување во сила на Законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Одредбите од Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам се насочени кон изменување и дополнување на одредби со цел имплементација на заклучок на Владата на Република Северна Македонија и на препораки од Извештајот од петтиот круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при Советот на Европа, усвоен во мај 2023 година.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам се имплементира заклучок на Владата на Република Северна Македонија и на препораки од Извештајот од 5-от круг на евалуација на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам на Комитетот MONEYVAL при Советот на Европа, усвоен во мај 2023 година.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ШТО СЕ МЕНУВААТ ИЛИ ДОПОЛНУВААТ

Дефиниции

Член 2

Изразите употребени во овој закон го имаат следново значење:

- 1) „Перење пари“ се дејствијата предвидени со Кривичниот законик како кривично дело перење пари и други приноси од казниво дело;
- 2) „Финансирање на тероризам“ се дејствијата предвидени со Кривичниот законик како кривично дело финансирање на тероризам;
- 3) „Терористички акт“ е кривично дело дефинирано во членот 2 од Меѓународната конвенција за спречување на финансирање на тероризам ратификувана согласно со Законот за ратификација на Меѓународната конвенција за спречување на финансирање на тероризам, („Службен весник на Република Македонија“ број 30/2004), како кривично дело тероризам и други кривични дела поврзани со тероризам предвидени со Кривичниот законик;
- 4) „Терорист“ е физичко лице кое:
  - а) извршува или се обидува да изврши терористички акт на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно;
  - б) учествува како соучесник во терористички акт;
  - в) организира или им наредува на други да извршат терористички акт или
  - г) придонесува кон извршувањето на терористички акт од страна на група лица која дејствува со заедничка цел, со намера реализирање на терористичкиот акт и/или со знаење за намерата на групата да изврши терористички акт;
- 5) „Терористичка организација“ е група на терористи која:
  - а) извршува или се обидува да изврши терористички акт на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно;
  - б) учествува како соучесник во терористички акт;
  - в) организира или им наредува на други да извршат терористички акт или
  - г) придонесува кон извршувањето на терористички акт од страна на група лица која дејствува со заедничка цел, со намера реализирање на терористичкиот акт и/или со знаење за намерата на групата да изврши терористички акт;
- 6) „Принос од кривично дело“ е принос од кривично дело согласно со Кривичниот законик;
- 7) „Поврзано кривично дело“ е кривично дело кое генерира приход кој може да биде објект на дејствието на кривичното дело перење пари;
- 8) „Имот“ подразбира пари или други средства за плаќање, хартии од вредност, депозити, друг имот од секаков облик и тоа материјален или нематеријален вклучително и виртуелни средства согласно со закон, подвижен или недвижен, други права врз предметите, побарувања, како и јавни исправи и правни документи за сопственост и актива во пишан или во електронски облик или инструменти кои се доказ за имотни права или правни интереси;
- 9) „Финансиски институции“ се:
  - а) банки и штедилници основани со дозвола од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија чија основна дејност е прибирање депозити и други повратни извори на средства од јавноста и одобрување на кредити во свое име и за своја сметка;
  - б) правни лица кои не се банки или штедилници кои вршат една или повеќе од следниве активности:
    - кредитирање, вклучително и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции,
    - издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници),
    - издавање на електронски пари,
    - финансиски лизинг,

- менувачки работи,
  - платежни услуги во земјата и странство, вклучувајќи положување и повлекување на готовина на платежна сметка, активности поврзани со отворање, водење/одржување и затворање на сметката, извршување на платежни трансакции, издавање на платни инструменти и/или прифаќање на платежни трансакции, парични дознаки (брз трансфер на пари) и услуги за иницирање на плаќања,
  - издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување,
  - тргување со инструменти на пазарот на пари,
  - тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали,
  - тргување со хартии од вредност,
  - тргување со финансиски деривати,
  - управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти и/или инвестициско советување на клиенти,
  - давање на услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови,
  - купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност,
  - чување на хартии од вредност за клиенти,
  - советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица,
  - посредување во склучување договори за кредити и заеми и
  - обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;
- в) правни и физички лица кои вршат работи на осигурување, застапување и/или посредување во осигурување на живот со штедна и/или инвестициска компонента и други поврзани осигурувања со штедна и/или инвестициска компонента;
- г) друштва за управување со приватни инвестициски фондови и приватни фондови;
- д) друштва за управување со отворени инвестициски фондови и затворени инвестициски фондови;
- ѓ) друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови;
- е) филијали на странски финансиски институции од потточките а), б), в), г), д) и ѓ) од оваа точка во Република Северна Македонија;
- ж) АД Пошта на Северна Македонија во делот на работењето кој се однесува на поштенски парични упатници;
- з) и други правни или физички лица кои согласно со закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички, финансиски лизинг, факторинг, форфетинг, давање на услуги на инвестициски советник, посредување при микроплаќање, чуваат или администрираат/дистрибуираат готовина и други финансиски активности утврдени со закон;
- 10) „Деловен однос“ е деловен, професионален или комерцијален однос, кој е поврзан со професионалните и деловните активности на субјектот од членот 5 од овој закон и за кој се очекува во моментот на негово воспоставување да има елемент на времетраење;
- 11) „Повремена трансакција“ е трансакција која не се извршува во рамки на воспоставен деловен однос;
- 12) „Клиент“ е физичко лице, правно лице, странски труст и сличен правен аранжман кое воспоставува, има воспоставено деловен однос со субјектот или извршува повремена трансакција;
- 13) „Трансакција“ е уплата и/или исплата на готовина, уплата (прием) и исплата на депозит, размена на валути, пренос на средства, купување, продавање, размена, прием и пренос на виртуелни средства, склучување договори, набавка и купопродажба на стоки и услуги, продажба или отстапување на основачки вложувања, купопродажба или отстапувања на акции или удели, регистрација на хартии од вредност или пренос на хартии од вредност или друг имот и друга активност која ја вршат субјектите согласно со законските овластувања. Во осигурителната дејност подразбира уплата на премија и

исплата на осигурена сума при доживување или исплата при штетен настан, аванс/ заем или откуп на полисата за животно осигурување;

14) „Поврзани готовински трансакции“ се две или повеќе готовински трансакции извршени во рок од еден работен ден од извршувањето на првата трансакција од страна на ист клиент или меѓу исти клиенти или вистински сопственици или извршени од страна на повеќе лица во корист на ист клиент;

15) „Пари (парични средства)“ се готовина, жирални пари или електронски пари;

16) „Готовина“ се книжни и ковани пари кои врз основа на закон се во оптек во Република Северна Македонија или во странска држава;

17) „Електронски пари“ се електронски пари согласно со закон;

18) „Платежна картичка со претплата (припејд платежна картичка)“ е вид на платен инструмент на којашто се чуваат електронски пари;

19) „Виртуелни средства“ претставуваат дигитални записи на вредност или права кои може да се чуваат, тргуваат или пренесуваат по електронски пат со користење на технологија на дистрибуирано зачувување на енкриптирани податоци и записи или која било слична технологија и може да се користат за размена или инвестициски цели. Виртуелните средства не вклучуваат дигитални записи на фиат валути или пари во смисла на закон кои претставуваат законско платежно средство, хартии од вредност и други финансиски средства согласно со закон;

20) „Давател на услуги поврзани со виртуелни средства“ е секое физичко или правно лице чија деловна и професионална активност се состои во вршење на една или повеќе активности или во давање на една или повеќе услуги поврзани со виртуелни средства за или во име на друго физичко или правно лице;

21) „Услуги или активности поврзани со виртуелни средства“ се активности и услуги поврзани со кои било виртуелни средства и вклучуваат:

а) чување и администрирање на виртуелни средства или инструменти кои овозможуваат контрола врз виртуелните средства;

б) организирање на платформа за тргување со виртуелни средства;

в) размена на виртуелни средства за фиат валута, електронски пари или други средства коишто претставуваат законско средство за плаќање;

г) размена на виртуелни средства за други виртуелни средства;

д) извршување на налози за виртуелни средства за трети лица;

ѓ) учество и обезбедување на услуги поврзани со понудата на издавачот и/или продажба на виртуелни средства;

е) управување со портфолио со виртуелни средства;

ж) прием и пренесување на налози за виртуелни средства и

з) обезбедување совети за виртуелни средства.

22) „Чување и администрирање на виртуелни средства или инструменти кои овозможуваат контрола врз виртуелните средства“ подразбира чување или контрола на виртуелните средства за трети лица или средства преку кои се пристапува до виртуелните средства, каде што е применливо во форма на приватни криптографски клучеви;

23) „Организација на платформа за тргување со виртуелни средства“ значи организирање и раководење со една или повеќе платформи за тргување со виртуелни средства во рамките на кои се овозможува и олеснува спојување на интереси за купување и продажба за виртуелни средства од трети страни и кои можат да комуницираат на начин што резултира со договор, без разлика дали се работи за размена на едно виртуелно средство за друго или виртуелно средство за законско средство за плаќање;

24) „Извршување на налози за виртуелни средства во име на трети лица“ значи активност на купување или продажба на една или повеќе виртуелни средства или нарачување на една или повеќе виртуелни средства во име на трети страни;

25) „Учество и обезбедување на услуги поврзани со понудата на издавачот и/или продажба на виртуелни средства“ подразбира пласман на ново-издадени виртуелни средства или виртуелни средства кои се веќе издадени, но кои не се прифатени за

тргување на платформа за тргување со виртуелни средства, на одреден круг на купувачи и кои не вклучуваат јавна понуда или понуда за постојните иматели на виртуелни средства на издавачот;

26) „Управување со портфолио на виртуелни средства“ значи управување со поединечни портфолија на виртуелни средства, врз основа на претходно склучен договор со индивидуалниот клиент;

27) „Прием и пренесување на налози за виртуелни средства“ значи услуга поврзана со виртуелни средства која се дава на правни или физички лица кои се учесници во трговија согласно со закон со која се овозможува прифаќање на одредена вредност во виртуелни средства којашто соодветствува на цената на продадената стока или услуга кон крајниот потрошувач и преку размената на виртуелни средства во фиат валута, односно пари во смисла на закон, се врши пренос на парични средства кон правните и физички лица учесници во трговијата;

28) „Издавач на виртуелни средства“ е физичко или правно лице кое нуди каков било вид виртуелни средства или бара прием на такви виртуелни средства во платформа за тргување со виртуелни средства;

29) „Јавна понуда на виртуелни средства“ е понуда до трети страни за стекнување виртуелни средства во замена за фиат валута или пари во смисла на закон или пак други виртуелни средства;

30) „Обезбедување совети за виртуелни средства“ значи нудење, давање или обезбедување на персонализирани или конкретни препораки на трета страна, или на барање на трета страна или на иницијатива на давателот на услуги на виртуелни средства што дава совети, а во врска со стекнување или продажба на една или повеќе виртуелни средства, или употреба на услуги за виртуелни средства;

31) „Криптомат“ е автоматска машина, односно електромеханички уред преку кој давателот на услуга поврзана со виртуелни средства врши тргување, размена или пренос на виртуелни средства за законско средство за плаќање или за други виртуелни средства или обезбедува и други услуги во зависност од типот на криптоматот;

32) „Хостиран електронски паричник за виртуелни средства“ значи секое средство кое е обезбедено од страна на давател на услуги поврзани со виртуелни средства за чување и/или администрација на виртуелни средства во име и за сметка за нарачателот или корисникот;

33) „Нехостиран електронски паричник за виртуелни средства“ значи секое друго средство за чување и/или администрација на виртуелни средства, освен хостиран електронски паричник на кој се чуваат виртуелни средства;

34) „Физички преносливи средства за плаќање“ се патнички чекови, чекови, меници, парични упатници и други физички преносливи средства за плаќање кои се исплаќаат на доносител или се преносливи без ограничување;

35) „Даватели на услуги на правни лица или трустови“ се физички или правни лица кои во рамките на својата дејност ги даваат следниве услуги на трети лица:

а) основаат правни лица;

б) дејствуваат како или ангажираат друго лице да дејствува како орган на управување или член на органот на управување на правното лице;

в) обезбедуваат седиште, деловна адреса, адреса за кореспонденција или други поврзани услуги на правно лице или странски труст;

г) дејствуваат како или ангажираат друго лице да дејствува како управител на странски труст или сличен правен аранжман основан со изрична изјава;

д) дејствуваат како или ангажираат друго лице да дејствува како содружник или дејствува како акционер за друго лице (освен за трговско друштво што котира на берза);

36) „Труст“ е правен однос воспоставен согласно со прописите на друга држава меѓу лице-основач, за време на живот (*inter vivos*) или по смрт, кога имотот се доверува на управување на повереник во корист на корисник/група на корисници или за определена цел;

37) „Вистински сопственик“ е секое физичко лице (лица) кое е краен сопственик на клиентот или го контролира клиентот и/или физичко лице (лица) во чие име и за чија

сметка се извршува трансакција. Поимот вклучува и физичко лице (лица) кое врши крајна и ефективна контрола над правно лице или странски правен аранжман;

38) „Регистар на вистински сопственици“ е информациски систем кој овозможува прием, евидентирање, обработка, чување и размена на податоци и/или документи за вистински сопственици во електронска форма;

39) „Носители на јавни функции“ се:

а) физички лица на кои им е или им била доверена јавна функција во Република Северна Македонија или во друга држава, како:

- претседатели на држави и влади, министри и заменици или помошници министри,
- избрани претставници во законодавната власт,
- судии на врховни или уставни судови или други носители на високи правосудни функции против чија одлука, освен во исклучителни случаи, не може да се користат правни лекови,
- членови на органи на управување на супервизорски и регулаторни тела и агенции, државна ревизорска институција и членови на одбор на централна банка,
- амбасадори,
- офицери од висок ранг во вооружените сили (чинови повисоки од полковник),
- избрани и именувани лица согласно со закон и членовите на органите на управување и надзор на правни лица основани од државата,
- лица со функции во политички партии (членови на извршните органи на политичките партии),
- лица на кои им е или им била доверена истакната функција во меѓународна организација, како директори, заменици директори, членови на управни и надзорни одбори или други еквивалентни функции и
- градоначалници и претседатели на совети на општини.

б) За носители на јавна функција од потточката а) од оваа точка се сметаат лицата најмалку две години по престанокот на извршување на јавната функција, а врз основа на претходно спроведена проценка на ризик од страна на субјектите.

в) Поимот „носители на јавни функции“ вклучува и:

- членови на семејството на носителот на јавна функција и тоа: брачен другар или лице со кое носителот на јавна функција е во вонбрачна заедница, деца и нивни брачни другари или лица со кои децата на носителот на јавна функција се во вонбрачна заедница или родители на носителот на јавна функција,
- лице кое се смета за близок соработник на носителот на јавна функција е физичко лице за кое е познато дека има заедничка правна или вистинска сопственост врз правно лице, има склучено договори или воспоставено други блиски деловни врски со носителот на јавна функција или кое е единствен вистински сопственик на правно лице или правен аранжман за кое е познато дека се основани во корист на носителот на јавна функција;

40) „Привремени мерки“ се временна забрана за користење или располагање со пари, хартии од вредност, фондови или друг имот, времено чување и обезбедување врз основа на одлука издадена од страна на суд или друг надлежен орган во постапка утврдена со закон;

41) „Кореспондентски однос“ е:

а) кога банка како „кореспондент“ и дава банкарски услуги на друга банка како „респондент“, вклучително и водење на сметка и давање услуги поврзани со водење на сметка како што се управување со готовина, меѓународни преноси на парични средства, порамнување на чекови, плаќање кое се користи директно од страна на трети лица заради извршување работа во нивно сопствено име и услуги на девизно работење и/или б) однос помеѓу и во рамки на банки и други финансиски институции кога слични услуги се даваат преку финансиска институција кореспондент на финансиската институција респондент, како и односи воспоставени за трансакции со хартии од вредност или пренос на парични средства;

в) однос помеѓу и во рамки на финансиски институции и даватели на услуги поврзани со виртуелни средства кога слични услуги се даваат преку давателот на услуга поврзана

со виртуелни средства кореспондент на финансиската институција респондент, како и односи воспоставени за трансакции со виртуелни средства или пренос на виртуелни средства;

г) кога давател на услуги поврзани со виртуелни средства како „кореспондент“ и дава услуги на друг давател на услуги поврзани со виртуелни средства како „респондент“, вклучително и водење на инструменти што овозможуваат контрола над виртуелните средства и услуги поврзани со водење на инструменти што овозможуваат контрола над виртуелните средства, меѓународни преноси на виртуелни средства како и други односи воспоставени за трансакции со виртуелни средства или пренос на виртуелни средства;

42) „Пренос на парични средства“ е секоја трансакција, вклучително и парични дознаки, која барем делумно се извршува по електронски пат во име на плаќачот преку давател на платежни услуги со цел средствата да се стават на располагање на примачот преку давател на платежни услуги, без оглед на тоа дали плаќачот и примачот се исто лице и без оглед на тоа дали давателот на платежни услуги на плаќачот и на примачот е еден ист;

43) „Пренос на виртуелни средства“ е секоја трансакција со виртуелни средства која се извршува по електронски пат во име на нарачателот преку давател на услуги поврзани со виртуелни средства со цел виртуелните средства да се стават на располагање на примачот без оглед на тоа дали нарачателот и примачот се исто лице и без оглед на тоа дали давателот на услуги поврзани со виртуелни средства на нарачателот и на примачот е еден ист;

44) „Програма“ е акт на субјектот кој определува правила, процедури и упатства за примена на мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на тероризам;

45) „Овластено лице“ е лице вработено во субјектот и назначено од органот на управување на субјектот, кое се грижи за спроведување на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и за соработка со Управата;

46) „Високо раководство на субјектот“ е лице кое со закон и интерните акти е овластено да управува и е одговорно за работењето на субјектот и кое има соодветни овластувања и функција да носи одлуки кои може да влијаат на изложеноста на субјектот на ризик од перење пари и финансирање на тероризам;

47) „Одговорно лице во правно лице“ е одговорно лице согласно со Законот за прекршоците;

48) „Shell bank („Банка школка“)" е финансиска институција која во државата каде е регистрирана нема деловни простории, вработени и органи на управување и не е членка на банкарска или друг вид групација која е предмет на супервизија на консолидирана основа;

49) „Игри на среќа“ се игри на среќа согласно со Законот за игри на среќа и за забавните игри;

50) „Група“ е група на трговски друштва која е составена од матичното друштво, друштва ќерки и друштва во кои матичното друштво или друштвото ќерка учествуваат, како и трговски друштва кои се меѓусебно поврзани на начин на кој е уредено со прописите кои ги уредуваат трговските друштва;

51) „Национална проценка на ризикот“ е сеопфатен процес на идентификација и анализа на ризиците од перење пари, финансирање на тероризам и финансирање на ширење на оружје за масовно уништување (финансирање на пролиферација) и други релевантни ризици во одредена држава, заради развивање на соодветни мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и ефикасна алокација на расположливите ресурси со цел контрола, намалување или елиминирање на утврдените ризици и унапредување на системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам;

52) „Единица за финансиско разузнавање“ е централен национален орган надлежен за примање и анализа на извештаи за сомнителни трансакции и други информации од значење за перење пари и финансирање на тероризам и доставување на резултатите

од анализата и други дополнителни релевантни информации до надлежните органи кога постојат основи за сомневање за перење пари и финансирање на тероризам;

53) „Правно лице“ е единица на локалната самоуправа, политичка партија, јавно претпријатие, трговско друштво, адвокатско друштво, установа, здружение, фондација, сојуз и организациски облик на странска организација, спортско здружение и друго правно лице во областа на спортот, финансиска организација и друга со закон одредена организација регистрирана како правно лице и друг организациски облик на кој му е признато својството на правно лице;

54) „Правен аранжман“ е труст и друга слична правна форма основана согласно со регулатива на странска држава;

55) „Високоризични земји“ се земји кои не ги спровеле или недоволно ги спровеле меѓународните стандарди за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како и земји утврдени од страна на ФАТФ, Европската Унија како и земји за кои надлежните меѓународни тела бараат преземање на соодветни противмерки или земји утврдени во согласност со националната проценка на ризик;

56) „ФАТФ - Работна група за финансиска акција“ е меѓувладино тело формирано од земјите на Г7 во 1989 година со цел да поставува стандарди и промовира ефикасно спроведување и унапредување на стандардите како и следење на ефективното спроведување на законските, регулаторни и оперативни мерки за спречување на перење пари, финансирање тероризам и финансирање на ширење на оружје за масовно уништување (финансирање на пролиферација) на меѓународно ниво;

57) „Препораките на ФАТФ“ се меѓународни стандарди за спречување на перење пари, финансирање тероризам и финансирање на оружје за масовно уништување (финансирање на пролиферација) издадени од ФАТФ;

58) „Непрофитни организации“ се правни лица, правни аранжмани или организации кои примарно се вклучени во прибирање или прераспределба на средства за добротворни, религиозни, културни, образовни или социјални цели или друг вид на добротворни активности;

59) „Финансирање на ширење на оружје за масовно уништување“ подразбира обезбедување средства или финансиски услуги што се користат, целосно или делумно, за производство, стекнување, поседување, развој, извоз, транснационален превоз, посредување, транспорт, трансфер, складирање или употреба на нуклеарно, хемиско или биолошко оружје и нивните средства за испорака и сродни материјали (вклучително и двете технологии и стоки со двојна употреба што се користат за нелегитимни цели), во спротивност со закон или правен акт на меѓународна организација и

60) Поимите интероперабилност, електронски документ, средство за електронска идентификација, издавач на средство за електронска идентификација и шема за електронска идентификација го имаат истото значење согласно со Законот за електронско управување и електронски услуги и Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги.

Национална проценка на ризикот од перење пари, финансирање на тероризам,
финансирање на оружје за масовно уништување и други поврзани ризици

Член 3

(1) Република Северна Македонија спроведува национална проценка на ризикот заради идентификување, проценување, разбирање и намалување на ризикот поврзан со перење пари, финансирање на тероризам, финансирање на оружје за масовно уништување и други поврзани ризици, како и врши нејзино ажурирање најмалку на секои четири години.

(2) Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам од овој закон е надлежен за координирање на активностите за спроведување на националната проценка на ризикот во Република Северна Македонија и изготвување извештај за национална проценка на ризикот.

(3) Извештајот за национална проценка на ризикот, Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам од овој закон го доставува на усвојување до Владата на Република Северна Македонија.

(4) Извештајот за национална проценка на ризикот како и сите измени и дополнувања на извештајот се објавуваат на веб- страницата на Управата. Објавениот извештај не содржи податоци од доверлив карактер согласно со закон.

Член 7

(1) Нотарите, адвокатите и адвокатските друштва кои вршат јавни овластувања согласно со закон се должни да ги применуваат мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во случаите кога даваат правни услуги за нивните клиенти кои се однесуваат на следниве активности:

а) купување и продавање на недвижен имот и движен имот;

б) управување со пари, хартии од вредност или друг имот или средства на клиентот;

в) отворање и управување со сметки во банка, штедни влогови, сефови или сметки за тргување со хартии од вредност (анг. Securities accounts);

г) организирање на прибирање средства за основање, на работа или менаџирање на правни лица;

д) основање, работење или управување со правни лица или правни аранжмани, купување и продажба на правни лица или правни аранжмани како и која било форма на помош, поддршка или совет, директно или преку друго лице за целите на продажба или купување на правни лица или правни аранжмани.

(2) Обврските кои произлегуваат од овој закон не се однесуваат на адвокатите и адвокатските друштва кога вршат функција на одбрана и застапување на клиентот во судска постапка. Во овој случај адвокатите и адвокатските друштва, на барање на Управата, во рок од седум дена треба да достават образложение во писмена форма за причините поради кои не постапиле согласно со одредбите од овој закон.

Изготвување на проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам

Член 11

(1) Субјектите се должни да подготват проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам со цел да ги идентификуваат, проценат, разберат и намалат ризиците од перење пари и финансирање на тероризам, земајќи ги предвид факторите на ризик кои се однесуваат на: а) клиентот; б) државите или географските подрачја; в) производитите, услугите или трансакциите и г) каналите на дистрибуција.

(2) Проценката на ризикот од ставот (1) на овој член мора да биде документирана и соодветна на големината на субјектот, видот, опфатот и сложеноста на неговата деловна активност.

(3) Субјектот е должен редовно да ја ажурира проценката на ризикот од ставот (1) на овој член.

(4) Субјектот е должен проценката на ризикот од ставот (1) на овој член да ја достави на барање на надлежните органи на надзор од членот 151 од овој закон.

(5) Субјектот е должен проценката на ризикот од ставот (1) на овој член да ја усогласи со националната проценка на ризикот како и со останатите акти, документи и информации кои ги објавуваат надлежните органи на надзор од членот 151 од овој закон.

(6) Субјектот е должен, пред да направи значителни промени во своите деловни активности и процеси кои можат да влијаат на мерките кои се преземаат со цел спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како и при воведување на нов производ, услуга, активност или канал на дистрибуција, како и при воведување на нови технологии, да спроведе проценка на ризикот со цел утврдување и проценка на тоа како промените влијаат на изложеноста на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам и е должен да преземе соодветни мерки за намалување и за ефикасно управување со ризикот.

(7) Органите на надзор од членот 151 од овој закон се должни да подготват упатство за вршење на проценка на ризикот за субјектите за кои вршат надзор.

Воведување и примена на Програми за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на тероризам
Член 12

(1) Субјектите се должни да подготват и применуваат Програма за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на

тероризам која содржи:

- цели, обем и начин на работа на системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам на субјектот,
- организациска структура на субјектот, позиција на овластеното лице и неговиот заменик во организациската структура,
- податоци за овластеното лице и неговиот заменик,
- овластувања и одговорности на овластеното лице и неговиот заменик,
- овластувања и одговорности на сите вработени во субјектот кои учествуваат во спроведувањето на одредбите на овој закон и подзаконските акти донесени врз негова основа,
- заклучоци од спроведената проценка на ризик и начин на управување со ризик од перење пари и финансирање на тероризам,
- мерки на анализа на клиентот и прифатливост на клиенти,
- начин на препознавање на невообичаени трансакции и трансакции на сомневање за перење пари и финансирање на тероризам,
- начин на воспоставување на внатрешен механизам за навремено и соодветно известување,
- начин на чување на податоците и документите,
- начин на доставување на извештаи до Управата,
- план за постојана обука на вработените во субјектот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам која обезбедува реализација на најмалку две обуки во текот на годината,
- процедура и план на вршење на внатрешна контрола на спроведување на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам соодветни на големината и видот на субјектот и
- скрининг процедури при вработување и за вработените со цел да се обезбедат високи стандарди за спречување перење пари и финансирање на тероризам.

(2) За субјектите од овој закон кои имаат обврска за формирање на посебен оддел согласно со овој закон, покрај елементите од ставот (1) на овој член, програмата треба да содржи и елементи за независна ревизорска функција за тестирање на целокупниот внатрешен систем за спречување перење пари и финансирање на тероризам во зависност од големината и природата на дејноста на субјектот.

(3) Високото раководство на субјектот е должно да ја донесе програмата од ставот (1) на овој член, редовно да ја следи и оценува нејзината соодветност, усогласеност и ефикасност и доколку е потребно, да ги засили мерките кои ги презема субјектот.

Анализа на клиентот
Член 13

Субјектите се должни да спроведуваат анализа на клиентот во следниве случаи:

- а) кога се воспоставува деловен однос со клиентот;

- б) кога се извршува повремена трансакција во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија, без оглед дали трансакцијата се извршува како една операција или неколку операции кои се меѓусебно очигледно поврзани;
- в) кога се извршува повремена трансакција која претставува пренос на парични средства, вклучувајќи и виртуелни средства во вредност поголема од 1.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија;
- г) кај игри на среќа во случај на уплата и исплата на добивка, како и при купување или исплаќање на чипови или кредити во износ од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија, без оглед дали трансакцијата се извршува како една трансакција или неколку трансакции кои се меѓусебно очигледно поврзани и кои вкупно достигнуваат вредност од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија;
- д) кога постои сомневање за вистинитоста или соодветноста на претходно добиените податоци за идентитетот на клиентот или вистинскиот сопственик и
- ѓ) кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, без оглед на каков било исклучок или износ на средства.

Идентификација и потврдување на идентитетот Член 16

- (1) Идентификацијата и потврдувањето на идентитетот на клиентот, лицето кое дејствува во име и за сметка на клиентот, ополномоштувачот и вистинскиот сопственик, субјектите се должни да го извршат пред да воспостават деловен однос или пред да извршат повремена трансакција.
- (2) По исклучок на ставот (1) на овој член, субјектите може да го потврдат идентитетот на клиентот, лицето кое дејствува во име и за сметка на клиентот, ополномоштувачот или вистинскиот сопственик во текот на воспоставување на деловниот однос, за да не се наруши водењето на деловниот однос и кога постои низок ризик од перење пари и финансирање на тероризам.
- (3) Во работите поврзани со осигурување на живот, дозволено е потврдувањето на идентитетот на клиентот, лицето кое дејствува во име и за сметка на клиентот, ополномоштувачот или вистинскиот сопственик на полисата, да се изврши откако деловниот однос е воспоставен. Во овој случај потврдувањето на идентитетот треба да се изврши пред или за време на исплаќањето на полисата или пред или кога корисникот има намера да ги изврши правата кои произлегуваат од полисата

Идентификување и потврдување на идентитетот на клиентот

Член 17

- (1) Кога клиентот е физичко лице се идентификува и се потврдува неговиот идентитет со поднесување на оригинален и важечки документ за идентификација, издаден од надлежен орган, а доколку е возможно и со употреба на средства за електронска идентификација издадени во рамки на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност согласно со закон.
- (2) Од документот од ставот (1) на овој член, а доколку е возможно и од податоците за идентификација на лица кои употребуваат средства за електронска идентификација, се утврдува име, презиме, дата и место на раѓање, место и адреса на живеалиште или престојувалиште, единствен матичен број или број за идентификација и број на важечкиот документ за идентификација или сериски број на средството за електронска идентификација, органот кој го издал документот и дата на важење, односно назив на

издавачот на средството за електронска идентификација и периодот на важност на средството за електронската идентификација.

(3) Кога клиентот е правно лице се идентификува и неговиот идентитет се потврдува со документ за регистрација во оригинал или копија заверена на нотар, издаден од надлежен орган на државата во која е регистрирано правното лице која не смее да биде постара од шест месеци, вклучително и со употреба на средства за електронска идентификација издадени во рамки на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност согласно со закон доколку е возможно. Документот за регистрација или основање се поднесува во хартиена и/или електронска форма. Документите за регистрација издадени од надлежен орган на странска држава, треба да бидат преведени на македонски јазик од страна на овластен судски преведувач.

(4) Од документот од ставот (3) на овој член, а доколку е возможно и од податоците за идентификација на правни лица кои употребуваат средства за електронска идентификација, се утврдува називот, правната форма, седиштето, даночниот број или друг регистрациски број на правното лице, законскиот застапник, органот на управување или лицата овластени за воспоставување на деловен однос, односно извршување на трансакција во име на клиентот.

(5) Кога клиентот е правен аранжман се идентификува и неговиот идентитет се потврдува со акт за основање на правниот аранжман во оригинал или копија заверена на нотар од која се утврдува формата, седиштето, даночниот број или друг регистрациски број на правниот аранжман, основачот/ите, повереникот/ците, корисник или група на корисници на правниот аранжман, законскиот застапник, органот на управување и лицата овластени за воспоставување на деловен однос, односно извршување на трансакција во име на клиентот.

(6) Субјектите задолжително задржуваат копија во хартиена и/или електронска форма од документите од ставовите (1), (3) и (5) на овој член, како и електронски записи од податоците од ставовите (1), (3) и (5) на овој член за идентификација на лица кои употребиле средства за електронска идентификација обезбедени преку употреба на средствата за електронска идентификација издадени во рамки на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност, при што применуваат технички и организациски мерки согласно со прописите за заштита на личните податоци согласно со закон.

(7) Субјектите може да побараат и други податоци, информации и документи од клиентот и/или сигурни и независни извори за потврдување на идентитетот на клиентот.

(8) Идентификација и потврдување на идентитетот на клиентот со користење на средства за електронска идентификација издадени во рамки на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност согласно со овој закон не е дозволена:

1) за производи, услуги, трансакции или канали на дистрибуција за кои е утврден висок ризик од перење пари и финансирање на тероризам во согласност со одредбите од овој закон;

2) ако клиентот е малолетно физичко лице;

3) ако клиентот е физичко или правно лице кое е државјанин или има живеалиште или престојувалиште, односно седиште во високоризична држава во согласност со одредбите од овој закон;

4) ако субјектот утврди дека средството за електронска идентификација не е валидно, а издавачот на регистрираната шема за електронска идентификација сè уште не го суспендирал истото;

5) ако средството за електронска идентификација не ги содржи потребните податоци согласно со овој член.

Идентификување и потврдување на идентитетот на вистинскиот сопственик
Член 19

(1) Субјектите се должни да го идентификуваат вистинскиот сопственик на нивниот клиент и да преземат соодветни мерки за да го потврдат идентитетот на вистинскиот сопственик врз основа на податоци и информации од сигурни и независни извори, со кои се убедени и знаат кој е вистинскиот сопственик на клиентот во обем соодветен на извршената проценка на ризикот.

(2) Субјектите, податоците за вистинскиот сопственик ги обезбедуваат од оригиналната или заверената документација од трговски, судски или друг јавен регистар, која не смее да биде постара од шест месеци.

(3) Субјектите, податоците за вистинскиот сопственик, покрај мерките од ставовите (1) и (2) на овој член, се должни да ги проверат од регистарот на вистински сопственици, при што, не смеат исклучиво да се потпрат на податоците внесени во овој регистар.

(4) Во случај кога повереникот/управителот на трустот, односно лицето кое извршува слични функции во правниот аранжман дејствува во име и за сметка на трустот или правниот аранжман, при воспоставување на деловен однос или при извршување на трансакција, субјектот е должен да обезбеди информации поткрепени со документи со кои ќе утврди дека лицето дејствува во тоа својство како и да обезбеди информации за идентитетот на лицата утврдени во членот 22 од овој закон.

(5) Субјектите задолжително задржуваат копија во хартиена и/или електронска форма од документите и информациите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член, при што применуваат технички и организациски мерки согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(6) Доколку субјектите не можат да ги добијат сите податоци за вистинскиот сопственик на клиентот од трговскиот, судскиот или друг јавен регистар или регистарот на вистински сопственици, потребните податоци треба да ги обезбедат со проверка на оригиналните или заверени документи и деловни евиденции поднесени од страна на законскиот застапник на клиентот или лице овластено од него.

(7) Доколку клиентот не подлежи на упис во соодветен регистар и субјектите не можат да ги добијат потребните податоци за вистинскиот сопственик на начинот опишан во ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член, субјектите се должни податоците да ги обезбедат директно со писмена изјава под полна морална и материјална одговорност заверена на нотар на законскиот застапник или лице овластено од него пред да воспостават деловен однос или пред да извршат трансакција.

(8) Доколку по утврдувањето на вистинскиот сопственик, субјектите се сомневаат во врска со веродостојноста на доставените податоци или веродостојноста на документите или другата деловна документација, се должни да побараат писмена изјава од законскиот застапник под полна морална и материјална одговорност заверена на нотар или од него овластено лице пред да воспостават деловен однос или пред да извршат трансакција.

(9) Во случаите од ставовите (6), (7) и (8) на овој член, субјектите се должни да применат една или повеќе мерки за засилена анализа согласно со одредбите на овој закон.

(10) Директорот на Управата со упатство го утврдува начинот на идентификување на вистинскиот сопственик.

Обврска за обезбедување и чување на податоци за вистинскиот сопственик
Член 28

(1) Обврска за обезбедување и чување на податоци и документи за вистинскиот сопственик имаат субјектите на упис во регистрите кои се водат при Централниот регистар на Република Северна Македонија и трустови и други правни аранжмани основани согласно со правото на странска земја (во натамошниот текст: правни субјекти) и тоа:

- 1) трговски друштва, трговец поединец, самостојни вршители на дејност, подружници и филијали на странски трговски друштва и странски трговец поединец;
  - 2) здруженија, сојузи, фондации, комори, синдикати, политички партии, задруги, верски заедници, заедници на сопственици, претставништва на странски трговски друштва или други организации;
  - 3) нотари, адвокати и други лица кои вршат јавни овластувања;
  - 4) буџетски корисници;
  - 5) правни лица во државна сопственост;
  - 6) правни лица во постапка на стечај или ликвидација и
  - 7) Трустови и правни аранжмани доколку:
    - а) повереникот или лице кое извршува активности, еднакви или слични на оние од членот 22 од овој закон и има седиште или престојувалиште во Република Северна Македонија или
    - б) повереникот или лице кое извршува активности еднакви или слични на оние од членот 22 од овој закон и нема седиште или престојувалиште во Република Северна Македонија, а во име на трустот или правниот аранжман стекнува имот или воспоставува деловни односи со субјектите пропишани со овој закон или
    - в) имаат добиено единствен даночен број (ЕДБ) во Република Северна Македонија согласно со закон.
- (2) Правните субјекти од ставот (1) точки 1), 2), 3) и 7) на овој член се должни да обезбедат и чуваат соодветни, точни и ажурни податоци и документи за:
- 1) вистинскиот сопственик/ци и тоа:
    - а) име и презиме;
    - б) адреса на живеалиште, односно престојувалиште;
    - в) ден, месец и година на раѓање;
    - г) единствен матичен број или друг идентификациски број и податок за видот, бројот, издавачот, државата и датумот на издавање на документот за идентификација;
    - д) државјанство и
    - ѓ) податоци за видот и обемот на вистинската сопственост.
  - 2) правната форма и сопственичката структура, а трговските друштва и податоци за уделите, влоговите или друга форма на учество во сопственоста на друштвото.
- (3) Правните субјекти од ставот (1) точки 4), 5) и 6) на овој член се должни да поседуваат и чуваат соодветни, точни и ажурни податоци од ставот (2) точка 1) на овој член.
- (4) Лицата кои се вистински сопственици се должни да ги достават сите податоци и документи од ставот (2) на овој член на правните лица и на повереникот/управителот или на лице кое извршува слични активности во правниот аранжман.
- (5) Правните субјекти од ставот (1) се должни да обезбедат информации и документи за нивниот сопственик и вистински сопственик на субјектите од членот 5 од овој закон заради спроведување на анализа на клиентот во согласност со овој закон.
- (6) Правните субјекти од ставот (1) се должни да ги чуваат податоците за вистинскиот сопственик од овој член во рок од десет години од денот на основањето на правниот субјект, односно од денот на промената на вистинскиот сопственик на правниот субјект.

Внесување на податоци во регистарот Член 31

- (1) Трговските друштва, подружници и филијали на странски трговски друштва и странски трговец поединец, здруженија, сојузи, фондации, комори, синдикати, политички партии, задруги, верски заедници, заедници на сопственици, претставништва на странски трговски друштва или други организации ги внесуваат податоците за нивните вистински сопственици во регистарот во рок од 15 дена од уписот на деловниот субјект во трговскиот регистар и во регистарот на други правни лица во рок од 15 дена од промената на податоците за вистинскиот сопственик.
- (2) Трустовите и правните аранжмани ги внесуваат податоците за нивниот/те вистински сопственик/ци во регистарот во рок од 15 дена од денот кога повереникот/управителот

или лице кое извршува активности, еднакви или слични како оние опишани со членот 22 од овој закон, се стекнал со седиште или престојувалиште во Република Северна Македонија, односно во име на трустот или правниот аранжман стекнал имот односно воспоставил деловни односи со субјектите пропишани со овој закон или од денот кога добил единствен даночен број (ЕДБ) во Република Северна Македонија согласно со закон.

(3) Во регистарот се запишуваат следниве податоци:

1) податоци за правниот субјект со исклучок на правните аранжмани: назив, седиште, ЕМБС и даночен број, датум на основање и бришење на деловниот субјект кои по службена должност и автоматски се преземаат и евидентираат од единствениот трговски регистар и регистарот на други правни лица;

2) податоци за правен аранжман: назив, датум и место на основање, даночен број или друг идентификациски број и земја под чие право е основан;

3) податоци за вистинскиот сопственик: име и презиме (лично име), единствен матичен број или друг идентификациски број, адреса на живеалиште, односно престојувалиште, датум на раѓање и државјанство, кои по службена должност и со користење на електронски средства се преземаат од Централниот регистар на население, со внесување на единствениот матичен број на граѓанинот, за граѓани на Република Северна Македонија кои живеат во државата или во странство, како и странци со уреден престој во Република Северна Македонија подолго од една година или се внесуваат од страна на подносителот за странец со латинско писмо, како што се запишани во важечкиот документ за идентификација;

4) податоци за сопственоста на вистинскиот сопственик и

5) податоци за денот од кога лицето/та се стекнало/е со својство на вистински сопственик согласно со овој закон.

(4) Странски државјани со уреден престој во Република Северна Македонија подолго од една година покрај податоците од ставот (3) точка 3) на овој член внесуваат и податок за странски идентификациски број, странска адреса (адреса на постојан престој-живеалиште) и држава на постојан престој согласно со важечкиот документ за идентификација.

(5) Администраторот на регистарот го води и управува регистарот на начин што:

- покрај последниот статус на податоците за вистинските сопственици, исто така, се чуваат сите претходни записи, измени на податоци и бришење според времето и видот на настанот и

- податоците во регистарот се достапни десет години по бришењето на правниот субјект од надлежен регистар.

(6) Внесувањето на податоците се врши електронски, преку веб-порталот на администраторот на регистарот, без надоместок во законски предвидените рокови, со примена на технички и организациски мерки согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(7) Доколку подносителот на пријавата во регистарот на вистински сопственици поднел пријава која содржи очигледни технички грешки, истиот може да ја исправи во рок од три дена од денот на поднесување на пријавата.

(8) Во случај на недостапност на системот на Централниот регистар на население, како и во случај кога конкретниот ЕМБГ не е евидентиран во рамките на истиот, податоците за: лично име (име и презиме), единствен матичен број или друг идентификациски број, адреса на живеалиште, односно престојувалиште, датум на раѓање, државјанство за граѓани на Република Северна Македонија кои живеат во државата или во странство, како и странски државјани со уреден престој во Република Северна Македонија подолго од една година, се внесуваат рачно од страна на подносителот на пријавата.

(9) Министерот за финансии го пропишува начинот на внесување, пријавување, исправка и бришење на податоците од регистарот, начинот на изразување на висината на уделот (индикатор за утврдување на сопственоста), начинот на пребарување и користење, начинот на одржување и администрирање и техничките барања (потреби) за воспоставување на регистарот.

Поедноставена анализа на клиент

Член 38

- (1) Субјектите можат да применат поедноставени мерки за анализа на клиентот, кога согласно со одредбите од членот 11 од овој закон утврдиле дека постои низок ризик од перење пари и/или финансирање на тероризам.
- (2) При одлучувањето за примена на поедноставени мерки за анализа на клиентот, субјектите се должни да ги земат предвид и резултатите од националната проценка на ризикот.
- (3) Мерки на поедноставена анализа на клиентот може да бидат: - потврдување на идентитетот на клиентот или вистинскиот сопственик по воспоставувањето на деловниот однос, - намалување на зачестеноста на ажурирањето на документите и податоците за клиентите и/или - намалување на степенот на следење на деловниот однос и трансакциите на клиентот.
- (4) Субјектите се должни да обезбедат соодветна документација врз основа на која ќе може да се потврди дека е дозволена примена на поедноставена анализа на клиентот и дека мерките на поедноставена анализа на клиентот се соодветни на ризикот, како и да ја направат достапна таа документација на органите на надзор од членот 151 од овој закон.
- (5) Поедноставената анализа на клиентот не е дозволена кога во однос на клиентот, трансакцијата, деловниот однос или имотот постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, се применуваат специфични сценарија на висок ризик од перење пари или финансирање на тероризам или во случаите на сложени и невообичаени трансакции.

Клиент - носител на јавна функција

Член 42

- (1) Кога субјектот врши трансакции или воспоставува деловен однос со клиент - носител на јавна функција, субјектот е должен покрај мерките утврдени во членот 15 од овој закон да ги преземе и следниве мерки на засилена анализа:
  - а) воспостави системи за управување со ризик за да утврди дали клиентот или вистинскиот сопственик е носител на јавна функција, вклучително и да обезбеди негова/нејзина изјава;
  - б) да обезбеди одобрение од високото раководство пред воспоставување на деловен однос со клиент - носител на јавна функција и/или вистинскиот сопственик, како и да обезбеди согласност за продолжување на деловниот однос со постоечки клиент - носител на јавна функција и/или вистинскиот сопственик кој во меѓувреме станал носител на јавна функција;
  - в) да преземе соодветни мерки за утврдување на изворот на богатството и изворот на средства на клиентот и вистинскиот/те сопственик/ци идентификувани како носители на јавна функција и
  - г) да врши постојано засилено следење на деловниот однос.
- (2) Субјектот е должен да преземе мерки со кои ќе утврди дали корисникот и/или вистинскиот сопственик на корисникот на животна осигурување и други осигурувања поврзани со вложување е носител на јавна функција.
- (3) Во случаите од ставот (2) на овој член, субјектот е должен да го извести високото раководство пред исплатата на премијата од полисата на осигурување и детално да го разгледа и утврди целокупниот деловен однос со клиентот.
- (4) Меѓународните организации акредитирани во Република Северна Македонија на своите официјални веб-страници објавуваат податоци за директори, заменици директори, членови на одбори и други еквивалентни функции во меѓународната организација.
- (5) Управата води ажурирана листа на функции во Република Северна Македонија кои се сметаат за јавни функции согласно со овој закон и истата ја објавува на својата веб-страница.

Примена на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од страна на подружници и филијали на субјектот

Член 48

(1) Субјектот кој има свои подружници или филијали во друга држава треба да обезбеди примена на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во подружниците или филијалите.

(2) Во случај кога прописите на државата во која подружницата или филијалата од ставот (1) на овој член има седиште, не дозволуваат примена на мерките од ставот (1) на овој член, субјектот треба веднаш да го информира соодветниот орган на надзор од членот 151 од овој закон.

Обезбедување и проследување информации кај пренос на парични средства

Член 50

(1) Финансиските институции се должни при уплата на износ од 1.000 евра или друга валута во противвредност на 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на уплата, заради пренос на парични средства преку меѓународниот платен промет, да обезбедат податоци за:

а) плаќачот - од кои може да се утврди и верификува неговиот идентитет и тоа:- името и презимето, односно називот на плаќачот, - бројот на сметката, при што доколку недостасува или не може да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствената идентификациска ознака на трансакцијата, кој овозможува нејзино следење и- адреса или број на националниот важечки документ за идентификација или идентификациски број на клиентот или датум и место на раѓање;

б) примачот - од кои може да се утврди неговиот идентитет и тоа:- името и презимето, односно називот на примачот и- бројот на сметката, при што доколку недостасува или не може да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствена идентификациска ознака на трансакцијата, која овозможува нејзино следење.

(2) Финансиските институции се должни при уплата на износ од 1.000 евра или друга валута во противвредност на 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на уплата, заради пренос на парични средства преку домашниот платен промет, да ги обезбедат податоците за плаќачот од кои може да се утврди и верификува неговиот идентитет. Доколку поради технички причини, обезбедените податоци не можат да ги проследат, се проследува само податокот за бројот на сметката или единствената идентификациска ознака на трансакцијата.

(3) Финансиските институции од ставот (2) на овој член, по барање на финансиската институција која треба да ја изврши исплатата или на надлежните органи, се должни податоците од ставот (1) на овој член да ги стават на располагање најдоцна во рок од три работни дена од доставување на барањето.

(4) Финансиските институции кои се јавуваат како посредници во преносот на парични средства за износи од 1.000 евра или друга валута во противвредност на 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на трансферот, во меѓународниот платен промет, се должни да ги проследат податоците за плаќачот од ставот (1) на овој член до финансиската институција којашто ќе ја врши исплатата на средствата.

(5) Кога се вршат исплати при пренос на парични средства во меѓународниот платен промет во износ од 1.000 евра или друга валута во противвредност на 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на исплата, финансиските институции се должни да обезбедат податоци од финансиската институција на плаќачот за

идентитетот на плаќачот и во рамките на своите интерни акти да утврдат дали недостасуваат дел од податоците од ставовите (1), (2) и (4) на овој член и начинот на постапување со таквите трансфери. Субјектите треба да ги побараат податоците кои недостигаат или да го одбијат извршувањето на трансферот.

(6) Финансиските институции можат да го ограничат или прекинат деловниот однос со финансиските институции кои не ги обезбедуваат, односно проследуваат податоците предвидени со ставовите (1), (2), (4) и (5) на овој член.

(7) Одредбите од овој член не се однесуваат на следниве видови трансфери:- користење картички за повлекување средства од сметка во банка, банкомати или преку пост терминали и за плаќање во трговијата на мало,- трансфери и порамнувања кај кои и плаќачот и примачот се банки коишто трансферот го вршат во свое име и за своја сметка и- плаќања на данок, парични казни и други јавни давачки.

Обезбедување и проследување информации кај пренос на виртуелни средства Член 51

(1) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни при трансакција поврзана со виртуелни средства во противвредност од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на вршењето на трансакцијата, а заради пренос на виртуелни средства во која учествува и друг давател на услуги поврзани со виртуелни средства се должни да обезбедат податоци за:

а) нарачателот на трансакција поврзана со виртуелни средства - од кои може да се утврди и верификува неговиот идентитет и тоа:- името и презимето, односно називот на нарачателот на трансакцијата поврзана со виртуелни средства, - адресата на хостираниот или нехостираниот електронски паричник за виртуелни средства, при што доколку недостасува или не може да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствената идентификациска ознака на трансакцијата со виртуелни средства, која овозможува нејзино следење и- адреса или број на националниот важечки документ за идентификација или идентификациски број на клиентот или датум и место на раѓање;

б) примачот - од кои може да се утврди неговиот идентитет и тоа:- името и презимето, односно називот на примачот и- адресата на хостираниот или нехостираниот електронски паричник за виртуелни средства, при што доколку недостасува или не може да се утврди, тогаш е потребно да се утврди единствена идентификациска ознака на трансакцијата, која овозможува нејзино следење.

(2) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства податоците од ставот (1) на овој член се должни да ги стават на располагање на другите даватели на услуги поврзани со виртуелни средства во моментот на вршењето на преносот на виртуелни средства и на начин на кој се обезбедува интегритет на тие податоци како и заштита од неовластен пристап.

(3) Давателот на услуги поврзани со виртуелни средства е должен податоците од ставот (1) на овој член да ги направи достапни на барање на надлежен орган од овој закон.

(4) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства кои се јавуваат како посредници во преносот на виртуелни средства за износи во противвредност од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на извршувањето на трансакцијата поврзана со виртуелните средства, а заради пренос на виртуелни средства се должни да ги проследат податоците за нарачателот на трансакцијата поврзана со виртуелни средства од ставот (1) на овој член до давателот на услуги за виртуелни средства на примачот.

(5) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни во рамки на внатрешните процедури согласно со овој закон, да пропишат механизми за проверка на податоци потребни за вршење на трансакција поврзана со пренос на виртуелни средства во смисла на овој член со кои ќе утврдат дали недостасуваат податоците од овој член.

(6) Со внатрешните процедури од ставот (5) на овој член, давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни да го пропишат и начинот на постапување со таквите трансакции поврзани со виртуелни средства.

(7) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни да ги побараат податоците кои недостигаат или да го одбијат извршувањето на трансакцијата поврзана со виртуелни средства.

(8) Давателите на услуги поврзани со виртуелни средства можат да го ограничат или прекинат деловниот однос со давателите на услуги поврзани со виртуелни средства кои не ги обезбедуваат, односно проследуваат податоците предвидени со овој член.

Забрани Член 58

(1) Се забранува плаќање со готовина на стоки и услуги во износ од 3.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или повеќе очигледно поврзани трансакции, што не е извршено преку банка, штедилница или преку сметка во друга институција која дава платежни услуги, доколку со друг закон не е поинаку уредено.

(2) Субјектите што со закон се овластени за регистрација на хартии од вредност, друг имот или правни работи или за пријавување или вршење на пренос на пари, хартии од вредност или друг имот, можат да извршат таква регистрација или пренос само ако клиентот поднесе доказ дека преносот на парите над износот од ставот (1) на овој член е извршен преку банка, штедилница или преку сметка во друга институција која дава платежни услуги.

(3) Забраната од ставот (1) на овој член не се однесува на приредувачите на игри на среќа.

(4) Се забранува вршење на трансакции поврзани со размена на виртуелни средства за пари во смисла на закон кои се вршат со готовина во износ повеќе од 500 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на вршењето на трансакцијата, во вид на една или повеќе очигледно поврзани трансакции, што не е извршено преку банка, штедилница или преку сметка во друга институција која дава платежни услуги.

Член 59

(1) Се забранува финансиските институции и давателите на услуги поврзани со виртуелни средства да воспоставуваат или да го продолжат деловниот однос со Shell bank (банките школки) и да започнат или продолжат кореспондентски деловен однос со банка за која знаат дека дозволува отворање и работење со сметки на Shell bank (банките школки).

(2) Се забранува банки школки на кој било начин да вршат финансиски активности во Република Северна Македонија.

Чување на податоци Член 62

(1) Субјектите се должни да чуваат документи или електронски записи обезбедени со мерките за анализа на клиентот, клиентското досие и деловната кореспонденција, резултатите од каква било анализа спроведена врз клиентот или вистинскиот сопственик, во електронска или пишана форма, десет години од престанокот на деловниот однос со клиентот или од датумот на извршувањето на повремената трансакција.

(2) Субјектите се должни да чуваат документи или електронски записи за сите трансакции десет години по извршувањето на истите вклучувајќи ги придружните докази и записи за трансакциите кои се состојат од оригинални документи или копии кои може

да послужат како докази во судска постапка, кои се неопходни за да се идентификуваат и да се овозможи реконструкција на индивидуални трансакции.

(3) Субјектите се должни податоците, да ги чуваат, на начинот на кој ги доставиле до Управата, десет години од денот на доставувањето. По истекот на овој рок, субјектите се должни да ги избришат личните податоци на клиентот.

(4) Финансиските институции и давателите на услуги поврзани со виртуелни средства се должни да ги чуваат податоците за плаќачот, односно нарачателот и примачот на безготовинскиот пренос на парични средства или пренос на виртуелни средства од членовите 50 и 51 од овој закон, десет години од извршениот пренос.

(5) Регистарот од членовите 52, 53, 54, 55, 56 и 57 од овој закон задолжително се чува десет години од последниот заведен податок.

(6) Субјектите се должни да чуваат копии од документацијата од членот 69 од овој закон, десет години од денот на извршената внатрешна контрола.

(7) Во случај на престанок на постоењето на субјектот, обврската за чување на податоците во рокот определен во ставот (1) на овој член се пренесува врз правните наследници на субјектот.

(8) Ако нема правни наследници на правното лице, обврската за чување на податоците од ставот (1) на овој член се пренесува врз неговите основачи.

(9) Субјектите се должни документите од ставот (1) на овој член да ги стават на располагање по барање на органите на надзор од членот 151 од овој закон.

(10) По барање на Управата субјектите се должни да ги чуваат податоците од ставот (1) на овој член подолго од десет години.

Забрана за откривање на податоци и информации

Член 72

(1) Субјектот и неговите вработени, вклучувајќи ги и членовите на управниот и надзорниот одбор или други лица на кои на кој било начин им се достапни податоците обезбедени согласно со овој закон или подзаконските акти донесени согласно со овој закон, не смеат да го известат клиентот или трето лице, дека: 1) е во тек или е можна анализа за утврдување на основи на сомневање за перење пари или финансирање на тероризам од страна на Управата; 2) до Управата е доставен или ќе се достави податок, информација или документација за клиентот или трето лице или трансакција; 3) Управата издала налог за следење на деловен однос или писмен налог за привремено задржување на трансакција; 4) против клиентот или трето лице се започнати или е можно започнување на предистражни дејствија, истрага или кривична постапка за перење пари или финансирање на тероризам.

(2) Податоците, информациите и документацијата од ставот (1) на овој член се класифицирани податоци за кои е утврден соодветен степен на класификација во согласност со прописите за заштита на класифицирани информации.

(3) Субјектот е должен да преземе технички и организациски мерки за заштита на податоците обезбедени согласно со одредбите на овој закон кои се потребни со цел нивна заштита од случајно губење, уништување или недозволен пристап, неовластена примена и секаква друга злоупотреба и да утврдат обврска на вработените кои ги обработуваат податоците, да потпишат изјава за доверливост.

(4) Забраната за откривање на податоци и информации од ставот (1) на овој член не се применува, освен доколку Управата не одлучи поинаку, кога: а) се разменуваат податоци и информации помеѓу финансиски институции кои се дел од иста група, под услов да ги спроведуваат прописите кои произлегуваат од важечките меѓународни прописи и стандарди за спречување на перење пари и финансирање на тероризам; б) се разменуваат податоци и информации помеѓу субјектите од членот 5 точка 2 од овој закон од држави во кои се пропишани исти одредби за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам како одредбите од овој закон, а кои својата професионална дејност ја извршуваат како дел од исто правно лице или како дел од поголема сопственичка или управувачка структура кон која припаѓа правното лице.

(5) Забраната за откривање на податоци и информации од ставот (1) на овој член не се применува за податоци и информации кои се однесуваат на ист клиент или иста трансакција каде учествуваат два или повеќе субјекти под услов да ги спроведуваат мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, извршуваат ист вид на дејност и подлежат на обврските за заштита на деловна тајна и заштита на лични податоци.

Изземање од одговорност за известување и задржување
Член 73

(1) Нема да се покрене постапка за утврдување на одговорност за оддавање на деловна тајна против лицата или раководниот орган и вработените во субјектите, како и органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон, кои доставиле информации или извештаи во врска со сомнителни трансакции до Управата.

(2) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, раководниот орган или вработените во субјектите, како и органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон, кои доставиле податоци, информации, документи или извештаи согласно со одредбите од овој закон, дури и во случај кога постапката по дадените информации и извештаи не довела до утврдување на одговорност, односно правосилна пресуда.

(3) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, раководниот орган и вработените во субјектите, како и органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон, заради настаната материјална или нематеријална штета како последица од задржување на трансакции согласно со одредбите од овој закон, освен ако со таквото задржување се исполнети обележјата на некое кривично дело

Електронски пристап до податоци, информации и документација од страна на
Управата
Член 129

(1) За извршување на надлежностите определени со овој закон на Управата и се овозможува електронски пристап и право да користи податоци од базите на податоци, без надоместок и тоа од:

1) Министерство за внатрешни работи податоци за: лично име; име на родители; моминско презиме (или презиме пред склучување на брак); датум на раѓање; ЕМБГ; државјанство; пол; место и држава на раѓање; општина; адреса на живеење (место, општина, улица, број и држава); број на лична карта; орган кој ја издал личната карта; националност; поранешно државјанство, односно државјанство со кое се стекнува; број на пасош; дали е пријавено заминување во странство; дали е пријавена за исчезната, изгубена и погрешна патна исправа; странец (ЕМБГ, лична карта); влез и излез од државата; членови на домаќинство; кривична евиденција; поседување на колекционерско оружје; сопственост на моторни возила и пловни објекти и друго;

2) Министерство за правда податоци за случаи за корупција и перење пари од системот за електронско водење на предметите за меѓународна правна помош;

3) Фонд за пензиско и инвалидско осигурување податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) осигурано согласно со прописите за пензиско и инвалидско осигурување и статус, за години за работен стаж, пензионер (име, презиме и ЕМБГ) и статус на пензионер;

4) Фонд за здравствено осигурување податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) осигурано согласно со прописите за задолжително здравствено осигурување;

5) Управа за јавни приходи податоци за: правно (ЕМБС и ЕДБ) или физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) од даночен регистар; податоци од даночни пријави; платен, наплатен и вратен ДДВ, спроведени даночни контроли, даночни обврзници кои вршат готовински

плаќања и овластени сметководители (правно лице (ЕМБС и ЕДБ) или физичко лице (име, презиме и ЕМБГ)) на правни лица;

6) Агенција за вработување податоци за: физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) содржани во (историски) М1/ М2 образец, листа на физички лица (име, презиме и ЕМБГ) вработени во определено правно лице (ЕМБС и ЕДБ) и друго;

7) Агенција за катастар на недвижности податоци за: физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) за сопственост, за имотен лист, за движење на сопственост на имот, за просторна единица, податоци за цени и закупи и друго;

8) Централен депозитар за хартии од вредност податоци за: физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) за сопственост на хартии од вредност, за порамнувања на трговски трансакции, за нетрговски пренос на хартии од вредност, позајмени хартии од вредност и друго;

9) Податоци од единствен регистар на трансакциски сметки - Клириншка куќа „КИБС“ АД Скопје за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) иматели на активни денарски трансакциски сметки;

10) Податоци од кредитно биро за кредитна изложеност на физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) од порталот МОЈ.МКБ.МК;

11) Централен регистар податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) кое се јавува во:

- трговски регистар и регистар на други правни лица,
- регистар на годишни сметки,
- заложен регистар,
- регистар за лизинг,
- регистар на вложувања во недвижности,
- регистар на права врз недвижности,
- регистар на директни инвестиции на резиденти во странство,
- регистар на директни инвестиции на нерезиденти во Република Северна

Македонија,

- регистар на физички и правни лица на кои им е изречена санкција забрана на вршење професија, дејност или должност и привремена забрана за вршење одделна дејност,

- регистар на споредни казни за сторени кривични дела на правни лица,

- регистар за обезбедување со пренос на сопственост на предмети и пренос на права (фидуцијарен регистар),

- регистар за продажба на подвижни ствари со задржување на правото на сопственост,

- регистар на вистински сопственици и

- единствен регистар на сметки;

12) Царинска управа на Република Северна Македонија податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) од следниве евиденции:

- за царински декларации на физичко лице,
- за царински декларации на правно лице,
- за извршен увоз и за извршен извоз,
- на обврзници за акциза,
- за единствен царински документ,
- за внесени, изнесени странски пари и хартии од вредност,
- за поднесени кривични пријави и прекршочни постапки;

13) Управа за финансиска полиција податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) за поднесени кривични пријави;

14) Судови за податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) од:

- евиденција за водење на кривична постапка против определено лице,
- донесени пресуди,
  - казнена евиденција,
- евиденција за изречена забрана за вршење на дејност на определено лице,

- евиденција за одземена или ограничена деловна способност на лица,
  - евиденција за остварена меѓународна соработка;
- 15) Министерство за труд и социјална политика податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) корисник на социјална помош;
- 16) Државен завод за ревизија податоци за правно лице (ЕМБС и ЕДБ) за извршени ревизии и други податоци од електронски систем за управување со ревизија;
- 17) Македонска берза на хартии од вредност податоци за правно лице (ЕМБС и ЕДБ) содржани во МБ НЕТ, за склучени трансакции, вклучително и блок трансакции и друго;
- 18) Јавно обвинителство на Република Северна Македонија податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) за примени кривични пријави, поднесени обвиненија, изречени мерки за обезбедување на имот во текот на постапката, остварена меѓуобвинителска меѓународна соработка и друго;
- 19) Министерство за економија податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) и правно лице (ЕМБС и ЕДБ) кои склучиле договори за концесии;
- 20) Државен завод за статистика статистички податоци по области, општи и регионални статистики, население и социјални статистики, приходи, потрошувачка и цени, економија и финансии, индустрија, градежништво и енергија, надворешна трговија, транспорт, туризам, трговија и други услуги и повеќедоменски статистики;
- 21) Министерство за информатичко општество и администрација податоци за физичко лице (име, презиме и ЕМБГ) од Централниот регистар на население.
- (2) Пристапот и начинот на користење на податоците од базите на органите од ставот (1) на овој член е утврдено со законот со кој се уредува електронското управување и електронските услуги и се регулира со меморандуми за соработка склучени меѓу Управата и надлежниот орган од ставот (1) на овој член.

Доставување иницијатива до Управата Член 130

- (1) Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Министерството за внатрешни работи, Министерството за финансии - Управа за финансиска полиција, Министерството за финансии - Царинска управа, Агенцијата за разузнавање, Министерството за одбрана – Сектор – Служба за воена безбедност и разузнавање, Агенцијата за национална безбедност и Државната комисија за спречување на корупција, може да достават иницијатива до Управата, ако постојат причини за сомневање на перење пари и финансирање на тероризам.
- (2) Иницијативата за вршење анализа од ставот (1) на овој член во писмена форма доставена на безбеден начин треба да содржи:
- 1) податоци за лицето на кое се однесува иницијативата и тоа за:
    - физичко лице име, презиме, дата на раѓање, број на документ за идентификација, живеалиште, односно престојувалиште, ЕМБГ и
    - правно лице назив, седиште, ЕМБС, ЕДБ и други податоци;
  - 2) причините за сомневање за перење пари и/или финансирање на тероризам, како и податоци за видот и начинот на извршување на претходно кривично дело, а кои се утврдени во текот на извршувањето на надлежностите.
- (3) Кога иницијативата од ставот (1) на овој член не е образложена и не ги содржи податоците од ставот (2) на овој член Управата ќе ја врати иницијативата на органот кој ја поднел на дополнување.
- (4) Доколку во рок од десет дена иницијативата од ставот (1) на овој член не е дополнета согласно со ставот (2) на овој член, Управата по писмен пат го известува органот кој ја поднел дека не може да постапи по така доставената иницијатива.
- (5) Кога Управата постапува по иницијативата од ставот (1) на овој член и утврди дека постојат основи на сомневање за сторено кривично дело перење пари и/или финансирање на тероризам или друго кривично дело, Управата постапува согласно со членот 131 од овој закон.
- (6) Управата го известува органот од ставот (1) на овој член за исходот од постапувањето по иницијативата.

(7) За целите на борбата против перењето пари, поврзаните казниви дела и финансирањето на тероризам, Управата може да разменува податоци со кои располага во своите бази на податоци со органите од ставот (1) на овој член по нивно образложено барање во писмена форма или по сопствена иницијатива.

Доставување на податоци до надлежни органи
Член 131

(1) Секогаш кога постојат основи на сомневање за сторено кривично дело перење пари и/или финансирање на тероризам, Управата изготвува и поднесува извештај до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

(2) Доколку основите за сомневање за сторено кривично дело перење пари и/или финансирање на тероризам се засновани по претходна иницијатива од надлежните органи од членот 130 од овој закон, Управата изготвува и поднесува извештај до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и до надлежниот орган кој ја поднел иницијативата од членот 130 од овој закон.

(3) Извештајот од ставовите (1) и (2) на овој член содржи податоци, информации и документи за лицето и дејствијата за кои постои сомневање дека се поврзани со перење пари и/или финансирање на тероризам.

(4) Кога постојат основи на сомневање за сторено друго кривично дело освен перење пари и финансирање на тероризам, Управата изготвува и поднесува известување до надлежните државни органи.

(5) Надлежните органи од ставовите (1) и (2) за извештајот од ставовите (1) и (2) на овој член и известувањето од ставот (4) на овој член добиени од Управата, се должни електронски и на редовна основа, а најмалку на шест месеци да ја информираат Управата за резултатот и исходот од истите.

Барање за размена на податоци, информации и документација кое Управата го добила од единицата за финансиско разузнавање на друга држава
Член 144

(1) На барање за размена на податоци, информации и документација на единица за финансиско разузнавање на друга држава доставено во писмена форма, Управата може да достави податоци, информации и документација со кои располага во своите бази на податоци и/или кои ги обезбедува согласно со надлежностите определени со овој закон.

(2) Барањето за размена на податоци, информации и документација од ставот (1) на овој член треба да биде образложено со соодветните познати факти кои укажуваат на перење пари и/или финансирање на тероризам и целта за која ќе се користат бараните податоци и информации. (3) Управата може да го одбие барањето за размена на податоци од ставот (1) на овој член доколку тоа е спротивно на овој закон или ќе го попречи водењето на истрага на друг надлежен државен орган или кривичната постапка против лицето за кое се бараат податоци или кои на друг начин се во спротивност со фундаменталните начела на националното законодавство. Управата е должна да ги образложи причините поради кои го одбила барањето.

(4) Податоците, информациите и документацијата обезбедени согласно со ставот (1) на овој член се класифицирани и се означуваат со најмалку ист степен на класификација одреден од страна на единицата за финансиско разузнавање на државата која ги доставила.

(5) На барање на единица за финансиско разузнавање на друга држава од ставот (1) на овој член, Управата доставува согласност за проследување на податоците, информациите и документацијата обезбедени согласно со ставот (1) на овој член до надлежни органи на државата без оглед на видот на поврзаните казниви дела.

(6) Управата може да одбие да даде согласност за проследување на податоците, информациите и документацијата со образложение во писмена форма до единицата за

финансиско разузнавање од ставот (1) на овој член, ако барањето за согласност е спротивно на овој закон или го попречува водењето на истрагата во кривичната постапка или на друг начин е во спротивност со фундаменталните начела на националното законодавство.

Член 148

Размената на податоци, информации и документација помеѓу Управата и единиците за финансиско разузнавање на други држави согласно со овој закон ќе се одвива преку безбедни електронски меѓународни комуникациски системи.

Надзор Член 151

1) Надзорот над примената на мерките и дејствијата утврдени со овој закон го вршат органите за надзор во смисла на овој закон и тоа: 1) Народната банка на Република Северна Македонија врз банките, штедилниците, менувачниците и давателите на услуги на парични дознаки (брз трансфер на пари) и други финансиски институции кои даваат платежни услуги согласно со закон; 2) Агенцијата за супервизија на осигурување на правните и физичките лица кои вршат работи на осигурување, застапување и/или посредување во осигурување на живот со штедна и/или инвестициска компонента и други поврзани осигурувања со штедна и/или инвестициска компонента како: друштва за осигурување; осигурително брокерски друштва и друштва за застапување и застапници во осигурување; 3) Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија врз брокерските куќи, банки со дозвола за работа со хартии од вредност, лицата кои даваат услуги на инвестициски советници, друштвата за инвестиционо советување, друштвата за управување со отворени, затворени и приватни инвестициски фондови и на отворените, затворените и приватните инвестициски фондови; 4) Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување врз друштвата кои управуваат со доброволни пензиски фондови; 5) Управата за јавни приходи врз приредувачите на игри на среќа, правните и физички лица кои ги вршат следниве услуги: посредување во промет со недвижности, давање совети од областа на даноците и правните лица кои вршат дејност на примање во залог на подвижни предмети и недвижности; 6) Агенцијата за пошти врз АД Пошта на Северна Македонија; 7) Комисија на нотарите во рамки на Нотарската комора на Република Северна Македонија врз нотарите и 8) Комисија на адвокатите во рамки на Адвокатската Комора на Република Северна Македонија врз адвокатите и адвокатските друштва.

(2) Управата врши надзор над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон врз субјектите кои не се опфатени со ставот (1) на овој член како и на правните лица чија дејност е купопродажба на нови возила и извршителите.

(3) Управата самостојно или во соработка со органите од ставот (1) точки 1), 2), 3) и 4) на овој член врши вонреден, контролен надзор над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон врз субјектите.

(4) Управата самостојно или во соработка со органите од ставот (1) точки 5) 6), 7) и 8) на овој член врши надзор над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон врз субјектите.

(5) Управата по добиено известување од администраторот на регистарот спроведува надзор согласно со овој закон над правните субјекти од членот 35 став (2) од овој закон.

(6) Управата врши надзор над правните субјекти од членот 28 став (1) од овој закон и утврдуваат дали поседуваат, чуваат и впишале во регистарот соодветни, точни и целосни податоци за вистинскиот сопственик.

(7) Управата и органите од ставот (1) на овој член преземаат активности во насока на усогласување на методолошкиот пристап при спроведувањето на надзорот.

(8) Управата за јавни приходи во согласност со своите надлежности врши надзор врз правни и физички лица во однос на примената на забраната за готовински плаќања од членот 58 од овој закон.

Посебни надлежности на органите за надзор
Член 153

(1) Органот за надзор од овој закон, доколку врз основа на друг закон издава лиценци на субјектите согласно со членот 5 од овој закон, односно овластувања на субјекти со цел да се потврди усогласеноста со пропишаните услови за издавање на дозвола за работа, односно одобренција или функции на член на органот на управување во согласност со прописите, може во секое време да прибави по службена должност податоци за осудуваност, односно неосудуваност на лица во врска со кои се проверува исполнување на условите за лица кои поседуваат репутација или нивните соработници доколку со друг закон не е поинаку уредено.

(2) Соработник во смисла на ставот (1) на овој член, доколку со друг закон не е поинаку уредено е физичко лице коешто заедно со физичко лице кое е основач, содружник или вистински сопственик на субјектот, акционер со квалификувано учество во субјектот согласно со други закони со кои се уредува квалификувано учество или заедно со физичко лице кое е предложено за член на високото раководство на субјектот, директно или индиректно и/или преку договор, остварува контрола врз домашно или странско трговско друштво.

(3) За лице кое не поседува репутација согласно со ставот (1) на овој член, доколку со друг закон не е поинаку уредено ќе се смета лице кое е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата и/или има соработник којшто е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата.

(4) Податоците од ставот (1) на овој член се користат само за целите за кои се обезбедени и не можат да бидат соопштени или ставени на располагање на трети лица.

Член 158

Лицата кои се вработени и лицата кои работеле во органите за надзор од овој закон како и ревизори или експерти кои дејствуваат или дејствувале во име на органот за надзор се должни да ги чуваат податоците и информациите до кои имаат или имале пристап за целите на вршење надзор како професионална тајна согласно со закон.

Теренски надзор
Член 162

(1) Теренскиот надзор се спроведува врз основа на годишната програма за вршење надзор согласно со овој закон.

(2) Директорот на Управата издава писмен налог за вршење надзор врз основа на годишната програма од ставот (1) на овој член.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член директорот издава и писмен налог за вршење на теренски надзор и врз субјекти коишто не се предвидени согласно со годишната програма за вршење надзор.

(4) Теренскиот надзор започнува со доставување на налогот за надзор до субјектот, односно одговорно лице во субјектот или претставник на субјектот.

Корективни мерки
Член 165

(1) Финансиските разузнавачи кои вршат надзор согласно со одредбите од овој закон започнуваат постапка за корективни мерки при утврдени неправилности во работењето на субјектот кои немаат одлики и елементи на прекршоците опишани како во овој закон, но претставуваат несоодветно или нецелосно спроведување на мерките и дејствијата

за спречување на перење пари и/или финансирање на тероризам кои може да влијаат на изложеноста на субјектот на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член финансиските разузнавачи кои вршат надзор можат на субјектот да му издадат записник со препорака/и за отстранување на констатираните недостатоци со рокови за постапување.

(3) Во рок од десет дена од истекот на роковите од ставот (2) на овој член, субјектот е должен до Управата да достави извештај за преземените активности и документиран доказ дека постапил согласно со мерките од ставот (2) на овој член.

Член 174

(1) Органите на надзор од членот 151 став (1) од овој закон се должни да воспостават ефикасни процедури за пријавување за сторен прекршок кој ќе овозможи вработените во субјектите да пријават прекршок на одредбите од овој закон кои ќе обезбедат:

- едноставен и лесно достапен метод на поднесување на известувања за сторен прекршок,
- внатрешни правила за прием и обработка на известувањата за сторен прекршок и
- заштита на личните податоци на лицето кое доставило известување за сторен прекршок согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(2) Органите на надзор од членот 151 став (1) од овој закон не смеат да го откријат идентитетот на лицето кое доставило известување за сторен прекршок без да обезбедат негова претходна согласност.

Член 175

(1) За целите на спречување и одвраќање од извршување на активности кои се сметаат за прекршоци согласно со овој закон, органите на надзор од членот 151 став (1) од овој закон јавно ги објавуваат информациите за изречени прекршочни санкции врз основа на правосилна судска одлука, освен ако објавувањето на информацијата може да попречи спроведување на предистражна или кривична постапка.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член содржат податоци за:

- сторителот на прекршокот и тоа: назив и седиште на правното лице, име и презиме на одговорното лице во правното лице, име и презиме на физичкото лице, лице кое врши јавно овластување и овластено службено лице,
- прекршокот: опис на дејствието кое претставува прекршок и
- изречената прекршочна санкција.

(3) Информациите од ставот (2) на овој член се објавуваат на веб-страницата на органите за надзор од членот 151 став (1) од овој закон и истите се достапни во рок од три години од денот на објавувањето.

Член 182

Лични податоци можат да се користат согласно со целите пропишани со овој закон и согласно со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

Член 186

(1) Глоба во износ од 80.000 до 120.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице (голем трговец), ако:

- не спроведува процедура на анализа на клиентот согласно со членот 13 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа при воспоставување на коресподентен однос согласно со членот 40 од овој закон,
- не одбие воспоставување на деловен однос или изврши трансакција или не го прекине деловниот однос со клиентот согласно со членот 46 ставови (1) и (2) од овој закон,

- воспостави или продолжи деловен однос со shell bank (банки школки) и да започне или продолжи коресподентски деловен однос со банка за која знае дека дозволува отворање и работење со сметки на банки школки спротивно на членот 59 став (1) од овој закон,
  - доколку врши финансиски активности на shell bank (банка школка) спротивно на членот 59 став (2) од овој закон,
  - отвори и одржува сметки, штедни книшки и сефови во анонимна форма, шифрирана форма или под измислени имиња, односно врши и други услуги кои посредно или непосредно овозможуваат прикривање на идентитетот на клиентот, односно анонимност согласно со членот 60 став (1) од овој закон,
  - дава услуги поврзани со виртуелни средства кои посредно или непосредно овозможуваат прикривање на идентитетот на клиентот како и врши трансакции со такви виртуелни средства согласно со членот 60 став (2) од овој закон,
  - користи ресурси или средства преку информатички систем кои овозможуваат или олеснуваат прикривање на идентитетот на клиентот или кои го оневозможуваат или отежнуваат следењето на трансакциите поврзани со виртуелни средства согласно со членот 60 став (3) од овој закон,
  - прифаќа плаќања кои се вршат со употреба на анонимна платежна картичка со претплата (припејд-картичка) согласно со членот 61 од овој закон,
  - не достави до Управата податоци, информации и документи согласно со членот 65 став (1) од овој закон,
  - банката не стави во употреба или не го надгради софтверот за автоматска обработка на податоците согласно со членот 70 од овој закон,
  - се повикува на деловна тајна спротивно на членот 74 од овој закон,
  - не ги достави побараните податоци, достави нецелосни или неточни податоци или не ги достави во рок согласно со членот 128 од овој закон,
  - не постапи согласно со налогот за следење на деловен однос од членот 132 од овој закон,
  - не ја задржи трансакцијата врз основа на издадениот налог согласно со членот 133 од овој закон.
- (2) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правно лице (среден трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 60.000 до 80.000 евра во денарска противвредност.
- (3) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правно лице (мал трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 40.000 до 60.000 евра во денарска противвредност.
- (4) За дејствијата од ставот (1) на овој член, на правно лице (микротрговец) ќе му се изрече глоба во износ од 20.000 до 40.000 евра во денарска противвредност.
- (5) За дејствијата од ставот (1) на овој член, на правните лица од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење одделна дејност согласно со закон. Управата може да достави образложен предлог за привремено или трајно одземање на лиценца, односно дозвола за работа на правното лице до органите надлежни за нивно издавање согласно со закон.
- (6) Глоба во износ од 12.000 до 18.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (1) на овој член.
- (7) Глоба во износ од 9.000 до 12.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член.
- (8) Глоба во износ од 6.000 до 9.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (3) на овој член.
- (9) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (4) на овој член.
- (10) На одговорното лице во правното лице од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член за дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата може да му се изрече и

прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност согласно со закон.

(11) За дејствијата од ставот (1) на овој член сторени намерно на организиран начин, кои се повторуваат, со кои предизвикана е значителна штета или се стекнува со значителна имотна корист, на правното лице му се изрекува глоба во износ од 10% од приходот на правното лице остварен претходната фискална година и прекршочна санкција привремена забрана за вршење одделна дејност согласно со закон.

Член 187

(1) Глоба во износ од 30.000 до 40.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице (голем трговец), ако:

- не ја извести Управата согласно со членот 8 од овој закон,
- не спроведе проценка на ризикот согласно со членот 11 од овој закон,
- не изготви и применува програма согласно со членот 12 став (1) од овој закон,
- не донесе програма, редовно не ја следи и оценува нејзината соодветност, усогласеност и ефикасност согласно со членот 12 став (3) од овој закон,
- постапи спротивно на исклучоците за анализа на клиентот во однос на електронските пари од членот 14 од овој закон,
- не ги спроведе мерките за анализа на клиентот од членот 15 од овој закон,
- не го идентификува и потврди идентитетот на клиентот, лицето кое дејствува во име и за сметка на клиентот или вистинскиот сопственик согласно со членот 16 од овој закон,
- не го идентификува и потврди идентитетот на клиентот согласно со членот 17 од овој закон,
- не го идентификува и потврди идентитетот на лицето кое дејствува во име и за сметка на клиентот согласно со членот 18 од овој закон,
- не го идентификува и потврди идентитетот на вистинскиот сопственик согласно со членот 19 од овој закон,
- не постапи согласно со членот 32 од овој закон,
- не го следи деловниот однос согласно со членот 37 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа на клиентот согласно со членот 39 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа на клиент кој не е физички присутен согласно со членот 41 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа на клиентот - носител на јавна функција согласно со членот 42 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа кога деловниот однос или трансакцијата вклучува високоризична земја согласно со членот 43 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа во врска со деловните односи и трансакциите со непрофитни организации согласно со членот 44 од овој закон,
- не спроведе засилена анализа кон сложени и невообичаени трансакции согласно со членот 45 од овој закон,
- не обезбеди примена на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам согласно со членот 48 од овој закон,
- ги довери обврските за анализа на клиентот на трети страни спротивно на членот 49 од овој закон,
- не постапи согласно со членот 50 од овој закон,
- не постапи согласно со членот 51 од овој закон,
- не утврди идентитет на клиент согласно со членот 52 став (1) од овој закон,
- не постапи согласно со членот 52 став (2) од овој закон,
- не утврди идентитет на клиент согласно со членот 53 од овој закон,
- не утврди идентитет на клиент согласно со членот 54 од овој закон,
- не утврди идентитет на клиент согласно со членот 56 од овој закон,
- не утврди идентитет на клиент согласно со членот 57 од овој закон,
- прими готовина спротивно на членот 58 од овој закон,

- извршат регистрација на хартии од вредност, друг имот или правни работи или за пријавување или вршење на пренос на пари, хартии од вредност или друг имот, спротивно на членот 58 став (2) од овој закон,
  - не ги чува податоците, информациите или документите согласно со членот 62 од овој закон,
  - не ги достави до Управата собраните податоци, информации и документи во случај на готовинска трансакција во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе без оглед дали станува збор за една трансакција или повеќе очигледно поврзани трансакции согласно со членот 63 од овој закон,
  - не достави податоци до Управата согласно со членот 64 од овој закон,
  - не ја извести Управата и не ја задржи трансакцијата согласно со членот 65 ставови (2) и (3) од овој закон,
  - не достават до Управата податоци, информации и документи во форма на извештај согласно со членот 65 став (4) од овој закон,
  - не ги достави извештаите до Управата согласно со членот 67 од овој закон,
  - не именуваат овластено лице и негов заменик согласно со членот 68 став (1) од овој закон,
  - не формира посебен оддел за спречување на перење пари и финансирање на тероризам согласно со членот 68 став (3) од овој закон,
  - не формира посебен оддел за спречување на перење пари и финансирање на тероризам согласно со членот 68 став (4) од овој закон,
  - не обезбеди исполнување на услови согласно со членот 68 став (10) од овој закон;
  - не именуваат овластено дежурно лице и негов заменик согласно со членот 68 став (11) од овој закон,
  - не врши внатрешна контрола согласно со членот 69 од овој закон,
  - ги користат податоците обезбедени со овој закон спротивно на членот 71 од овој закон,
  - го известат клиентот или трето лице спротивно на членот 72 став (1) од овој закон,
  - не преземе потребни мерки за заштита на податоците согласно со членот 72 став (3) од овој закон.
- (2) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правно лице (среден трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 20.000 до 30.000 евра во денарска противвредност.
- (3) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правно лице (мал трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 10.000 до 20.000 евра во денарска противвредност.
- (4) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правно лице (микротрговец) ќе му се изрече глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност.
- (5) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правните лица од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење одделна дејност согласно со закон.
- (6) Глоба во износ од 4.500 до 6.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (1) на овој член.
- (7) Глоба во износ од 3.000 до 4.500 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член.
- (8) Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (3) на овој член.
- (9) Глоба во износ од 750 до 1.500 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правното лице од ставот (4) на овој член.
- (10) На одговорното лице во правното лице од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член за дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата може да му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност согласно со закон.

Член 189

(1) Глоба во износ од 30.000 до 40.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на лице кое врши јавно овластување или физичкото лице, ако:

- не спроведува процедура на анализа на клиентот согласно со членот 13 од овој закон,

- не одбие воспоставување на деловен однос или изврши трансакција или не го прекине деловниот однос со клиентот согласно со членот 46 ставови (1) и (2) од овој закон,

- врши услуги кои посредно или непосредно овозможуваат прикривање на идентитетот на клиентот односно анонимност согласно со членот 60 став (1) од овој закон,

- прифаќа плаќања кои се вршат со употреба на анонимна платежна картичка со претплата (припејд-картичка) согласно со членот 61 од овој закон,

- не достави до Управата податоци, информации и документи согласно со членот 65 став (1) од овој закон,

- се повикува на деловна тајна спротивно на членот 74 од овој закон,

- не ги достави побараните податоци, достави нецелосни или неточни податоци или не ги достави во рок согласно со членот 128 од овој закон,

- не постапи согласно со налогот за следење на деловен однос од членот 132 од овој закон,

- не ја задржи трансакцијата врз основа на издадениот налог согласно со членот 133 од овој закон.

(2) На лицето кое врши јавно овластување или физичкото лице за дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата може да му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност согласно со закон.

Член 192

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правниот субјект (голем трговец) од членот 28 став (1) од овој закон, ако:

- не поседува и чува соодветни, точни и ажурни податоци за вистинскиот сопственик согласно со членот 28 став (2) и

- не ги внесе податоците за вистински сопственик/ци, како и податоците за промените на вистински сопственик/ци во регистарот согласно со членот 31 од овој закон.

(2) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правниот субјект (среден трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 8.000 до 12.000 евра во денарска противвредност.

(3) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правниот субјект (мал трговец) ќе му се изрече глоба во износ од 6.000 до 8.000 евра во денарска противвредност.

(4) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правниот субјект (микротрговец) ќе му се изрече глоба во износ од 5.000 до 6.000 евра во денарска противвредност.

(5) Глоба во износ од 1.500 до 2.250 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правниот субјект од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 1.200 до 1.800 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правниот субјект од ставот (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 900 до 1.200 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правниот субјект од ставот (3) на овој член.

(8) Глоба во износ од 750 до 900 евра во денарска противвредност за дејствијата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице во правниот субјект од ставот (4) на овој член.

Член 194

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластено службено лице, ако:

- не ги достават бараните податоци согласно со членот 128 од овој закон,
- не ја информираат Управата за резултатот и исходот од доставените извештаи или известувања согласно со членот 131 став (5) од овој закон,
- не достават статистички податоци до Управата согласно со членот 137 став (5) од овој закон,
- не го евидентира секое внесување и изнесување на пари или физички преносливи средства за плаќање преку царинската линија на Република Северна Македонија согласно со членот 141 став (1) од овој закон,
- не ги прибира податоците согласно со членот 141 став (2) од овој закон,
- не го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на пари или физички преносливи средства за плаќање над 10.000 евра во денарска противвредност согласно со членот 141 став (3) од овој закон,
- не го пријавува до Управата, сомневањето за перење пари и/или финансирање на тероризам согласно со членот 141 став (4) од овој закон,
- не ги чува сите податоци за внесување или изнесување на пари или физички преносливи средства за плаќање, преку царинската линија најмалку десет години од денот на извршениот пренос согласно со членот 141 став (5) од овој закон,
- не изготват годишни програми или планови за вршење надзор над примената на мерките и дејствијата согласно со членот 155 став (2) од овој закон,
- не ја известат Управата кога ќе утврдат сомневање за перење пари и/или финансирање на тероризам како и прекршување на одредбите од овој закон согласно со членот 156 од овој закон,
- не формираат комисии за вршење на надзор согласно со членот 171 став (1) од овој закон,
- не ја известат Управата согласно со членот 171 став (3) од овој закон и
- не ја известат Управата за поднесеното барање за покренување на прекршочна постапка согласно со членот 172 од овој закон.

Член 197

За прекршоците пропишани со овој закон одлучува надлежниот суд во постапка пропишана со закон.

Член 206

(1) Одредбите од овој закон кои се однесуваат за субјектите од членот 5 став (1) точки 8), 9) и 10) од овој закон ќе започнат да се применуваат во рок од девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Одредбите од членот 31 став (2) од овој закон, ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2025 година.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРОПИСОТ
СО ЗАКОНОДАВСТВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА СО КОРЕСПОНДЕНТНА ТАБЕЛА

1. Правен пропис
1.1. Назив на прописот Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам(*) The proposal of the Law amending and supplementing the Law on Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorism(*)
1.2. Предлагач Министерство за финансии
1.3. ЕПП број 2024.0700.8378
1.4. Број и назив на поглавјето од правото на ЕУ согласно Националната програма за усвојување на правото на ЕУ Поглавје 3.04 Слободно движење на капитал

2. Усогласеност на предлогот на прописот со одредбите на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји членки
2.1. Одредба од Спогодбата која се однесува на нормативната содржина на прописот Глава VII Правда и внатрешни работи, Член 77 Борба против перење пари (обврска на Република Северна Македонија да презема мерки од превентивен и репресивен карактер за да ја спречи употребата на финансискиот системи за перење пари стекнати од криминални активности)
2.2. Дали правниот пропис е во согласност со одредбите од Спогодбата ☒ Да ☐ Не
2.3. Причини за неисполнување, односно делумно исполнување на обврските кои произлегуваат од наведените одредби на Спогодбата /

3. Усогласеност на предлогот на прописот со изворите на правото на Европската унија
3.1. Одредби на примарните извори на правото на ЕУ Договор за функционирањето на Европската унија, V. Област на слобода, безбедност и правда, Поглавје 4 Судска соработка за кривични прашања, член 83
3.2. Степен на усогласеност со секундарните извори од правото на ЕУ
ЕУ пропис - CELEX бр. 32015L0849 ☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис - CELEX бр. 32018L0843 ☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис - CELEX бр. 32023R1113 ☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
3.3. Причини за делумна усогласеност или неусогласеност со секундарните извори на правото Делумната усогласеност е поради тоа што дел од одредбите од Директивите и Регулативата се однесуваат на земји членки на Европската Унија, а дел на работата на Европската Комисија и на регулаторните тела на Европската Унија.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

3.4. Усогласеност со останати извори на правото на ЕУ
3.5. Рок во кој е предвидено постигнување на потполна усогласеност на предлогот на прописот со правото на Европската унија Потполна усогласеност ќе се постигне согласно рокот кој ќе се утврди во текот на пристапните преговори.
3.6. Кореспондентни табели (прилог) ДА

4. Превод на изворите на правото на Европската унија и правниот пропис	
4.1. Дали горенаведените извори на правото на ЕУ се преведени на македонски јазик и ако се преведени, наведете го изворот на преводот. ☐ ДА ☒ НЕ Верзија МК	
Извор: /	
Доколку извор на преводот не е Секретаријатот за европски прашања, преводот задолжително треба да се достави до Секретаријатот за европски прашања.	
4.2. Достапност на преводот на изворите на правото на ЕУ /	
4.3. Дали предлог прописот е преведен на англиски јазик? ☐ ДА ☒ НЕ	
4.4. Достапност на преводот на предлог прописот /	

5. Стручна помош и мислење (Европска комисија, КАРДС, ИПА, ТАИЕХ, SIGMA, држава членка на ЕУ, Совет на Европа, домашни стручњаци и др.)	
5.1. Учество на техничка помош и консултанти во изработката на предлогот на прописот /	
5.2. Дадено мислење за усогласеноста на прописот /	
Раководител на надлежниот сектор	
Име и презиме:	Марија Ангеловска Стојановска
Звање и работно место:	Раководител на сектор
Потпис:	
Датум: 11.09.2024	
Раководно лице/функционер во органот изработувач на правниот пропис	
Име и презиме:	Kujtim Ibishi, в.д. директор на Министерство за финансии- Управа за финансиско разузнавање
Потпис:	
Датум: 11.09.2024	
Раководно лице/функционер во органот предлагач на правниот пропис	
Име и презиме:	м-р Гордана Димитриеска-Кочоска, министер за финансии
Потпис:	
Датум: 11.09.2024	

Влада на Република Северна Македонија
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО

МИСЛЕЊЕ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО
ЗА ИЗЈАВАТА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОРЕСПОНДЕНТНА ТАБЕЛА НА ПРОПИСОТ

Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (*)
ЕПП – 2024.0700.8378

Секретаријатот за законодавство ја разгледа изјавата за усогласеност со кореспондентната табела и го дава следново мислење:

Во однос на точките 2. и 3. од Изјавата, вклучително и Кореспондентната табела, Секретаријатот за законодавство:	
а) целосно се согласува	Целосно се согласува со Изјавата за усогласеност во однос на точката 2 и 3 од Предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (*)
б) делумно се согласува и ги дава следниве забелешки:	
в) цени дека несоодветно го одразува степенот на усогласеност на прописот со законодавството на ЕУ од следниве причини:	
Мислењето го подготви:	
Име презиме:	Христина Софронијоска
Звање и работно место:	Државен советник
Потпис:	
Датум:	12-09-2024
Секретар на Секретаријатот за законодавство	
Име и презиме:	д-р Оливера Нечовска
Звање и работно место:	Секретар
Потпис:	
Датум:	12-09-2024